EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı: 15, Aralık 1988

Son dönemin bazı olayları

Son bir ayın olaylarına toplu bakıldığında özellikle öne çıkan ve önem taşıyan dördünü şöyle sıralamak mümkün: 1) Siyasal tutsakların toplu direnişi 2) SHP bünyesinde bunalım 3) İşçi sınıfı içindeki hoşnutsuzluğun bu kez kendini kömür ve petrol işçilerinin şahsında dışa vurması 4) Devrimci örgütlere yönelik terör ve operasyonlar.

Cezaevi direnişlerinden başlayalım. Sermaye iktidarı 12 Eylülün en azgın döneminde başaramadığı bir şeye heveslenerek, siyasal tutsaklara boyun eğdirmeye kalktı. Ama karşılaştığı kararlı ve yaygın direnişle sert bir tokat yedi ve güç durumda kaldı. Henüz yasal taviz vermiş olmamakla birlikte gerilemek zorunda kaldı ve devrimci tutsakların bir çok istemine fiilen boyun eğdi. Saldırı devrimci tutsakların politik kişiliklerini, ilke ve değerlerini hedef alıyordu. Karşılaştığı direniş, devrimci tutsaklar kitlesinin kişiliklerini, politik inanç ve ilkelerini savunma kararlılığını tüm toplumun gözleri önüne serdi. Tutsaklar ortaya koydukları kararlı direnişle dost-düşman herkesin önünde, biz devrimciyiz, devrim savaşçılarıyız ve öyle kalacağız diye haykırmış oldular bir kez daha. Ülkenin dört bir yanından emekçilerin, öğrencilerin ve aydınların direnişe ilgi ve desteklerini çeşitli biçimlerde ortaya koymasını, bu kararlı davranışın etkisi ve sonucu saymak gerekiyor. Ortaya konan desteklerde "insanlık" ve "insan hakları" gibi masum temalar ağırlık taşımış olsa da, tutsakların devrimci kişiliklerini ve politik ilkelerini savundukları tüm politik çevrelerce iyi kötü anlaşılmış bulunuyor.

Yılların "terörist" demagojisi tutuklu direnişleri döneminde de sürdürüldü, en büyük basın organları bu iş için seferber edildi. Amaç direnişi ve direnişin şahsında devrimci hareketi tecrit etmekti. Direniş bunu püskürttü, çabaları boşa çıkardı. Bununla da kalmadı, rejim savunucularının "demokrasi" ve "insan haklarına saygı" demagojilerine darbe vurdu. Yalan ve ikiyüzlülüğü açığa çıkardı. Yalnız kalmak bir yana, toplumun çeşitli kesimlerinden en geniş ilgi ve desteği bu vesileyle kazandı. 12 Eylül saldırısının sessizliğe ve durgunluğa ittiği bir çok kimseden, özellikle uyuşuk aydınlardan bile ilk sesler bu vesileyle yükseldi. Dahası SHP içi çatışmaların alevlenmesinde dolaysız bir etken oldu.

Somut maddi kazanımları ne olursa olsun, devrimci tutsakların direnişi önemli bir siyasal başarı kazanmıştır. Olayı bu yönüyle ele almak, anlamı ve önemi üzerinde bu açıdan düşünmek gerekir.

***

SHP içi bunalım yeni değil. Kuruldu kurulalı çeşitli biçimlerde ve düzeylerde yaşanıyor. Bu bunalımın temelinde, düzenin çözümsüzlükleri ortamında fazla bir manevra alanına sahip olamamak, gerek iktisadi gerek politik açıdan sermaye adına bugün uygulanmakta olan politikalardan farklı bir alternatif sunamamak olgusu var. Fakat SHP içi çelişki ve çatışmaların son haftalarda alevlenmesi, karşılıklı sert suçlamalara yolaçması cezaevi direnişlerinin dolaysız baskısıyla olmuştur.

Direnişler ilerici bir potansiyel taşıyan parti tabanında etki ve yankı buldu. Parti yönetimi bundan rahatsızlık duyup engellemeye çalışmakla kalmadı, kamuoyu önünde aldığı resmi tutumla, demokratik haklar konusunda ikiyüzlülüğünü ve devletin resmi politikalarına sadakatini de bir kez daha göstermiş oldu. Buna ilişkin tartışmalar iç çelişkileri kızıştırdı ve bilinen krize ve bunu izleyen tasfiyelere yol açtı.

Bu partinin, burjuvazinin bu-

gün için ANAP hükümeti aracılığıyla uyguladığı temel siyasal ve iktisadi politikalara esastan bir itirazı yoktur. Yılların baskı ve sömürü politikalarının yığınlarda yarattığı hoşnutsuzluğu ikiyüzlüce istismarından öte, yığınlara bir vaadi de yoktur. Bütün çabası, devrimci hareketin güçsüzlüğü koşullarında kendisine kendiliğinden akan halk muhalefetini düzen çerçevesinde eritmek ve bunu sadakatle yapacağı konusunda burjuvaziye güven vermektir. Bunun için hiçbir fırsatı da kaçırmıyor parti yönetimi. İç savaş hazırlığının bir parçası "teritoryal birlikler" ve cezaevi direnişleri karşısındaki tutumu buna yalnızca son iki örnektir.

Cezaevi direnişleri bu partinin demokratik haklar konusundaki ikiyüzlülüğünü açık, çarpıcı ve kesin bir şekilde sergilemekle kalmamış, bu partiye belirli misyonlar yükleyerek devrimci hareketi onun yedeğine çekmede ifadesini bulan "SHP Solculuğu"na da önemli bir darbe olmuştur.

***

Petrol ve kömür işçilerinin şahsında yaşanan son olaylar, bir yandan işçi hareketi bünyesinde giderek güç kazanan mücadele isteğinin yeni kanıtlarını sunarken, öte yandan hareketin sınırlılıklarını ve zayıflıklarını sergiledi.

Petrol işçileri çeşitli biçimlerde direnmekle kalmıyorlar, sendika bürokratlarını yeni ve ileri eylemlere zorluyorlar. Kömür işçileri ise, sendikanın hükümetle bir oldu-bitti yaratmasını engellemek için haftalarca uğraştılar. Greve giderek direnmek konusunda kesin ve kararlı bir tutum sergilediler, bunun için her fedakarlığa hazır olduklarını açıkladılar. Fakat sonuçta yine de sendika bürokratlarının ihanetinden kurtulamadılar.

İşçi hareketinin durumu ve düzeyi konusunda küçümseyici bazı eğilimleri bildiğimiz için şunu özellikle belirtmek istiyoruz. Tabanda yaygın bir hoşnutsuzluk ve gün geçtikçe güç kazanan bir mücadele isteği var. Fakat bilinç ve örgütlenme düzeyi henüz çok zayıf. Bu zayıflık kendiliğinden değil, sistemli bir çabayla giderilebilir ancak. İşçi sınıfını temsil iddiasındaki politik gruplardan başkası gösteremez bu çabayı. İşçi sınıfının politik gelişimi için çaba harcamadan, bilinç ve örgütlenme düzeyini ilerletme uğraşı vermeden, işçi hareketinden çok şey beklenemez. Burjuvazi hoşnutsuzluğu dizginlemenin, mücadele eğilimini şu ya da bu yolla kırmanın, işçileri güçsüz ve bir bakıma çaresiz bırakmanın her seferinde bir çaresini bulur. Nitekim buluyor da.

***

Sonuncu olay, devrimci örgütlere yönelik terör ve operasyonlardır. Devrimci basına ve devrimci öğrenci hareketine saldırıları genel örgüt operasyonlarına dönüştürmeyi sürekli bir iş haline getirmiş olan polis, son zamanlarda bu çabasını yoğunlaştırmış bulunuyor. Kürt devrimci gruplarını hedef alan "Güney illeri operasyonu" haftalarca sürdü. Onlarca insan işkenceden geçirildi. Son haftalarda büyük kentlerde başka bazı örgütlere yönelik olarak sürüyor bu operasyonlar.

Polisin bu saldırısının, bizzat 12 Eylül şefinin insiyatifiyle gündeme alınmış "Yasal Komünist Partisi" tartışmalarına paralel gitmesi çok anlamlı. Solun uşaklığa soyunan kesimini meşrulaştırma adımlarına, ihtilalci örgütleri çökertme operasyonu eşlik ediyor. Sermaye basını bir yandan, "çağdaş demokratik ölçüler" adına TBKP'ye ve SP'ye gösterilmesi gereken hoşgörüyü tartışırken, öte yandan "kanlı örgüt" operasyonlarını manşete çıkarıyor. İki çaba bir arada yürüyor ve çok şey anlatıyor.

***

Son bir aydaki gelişmeler içinde öne çıkan dört önemli olayı peşpeşe sıraladık. İlk bakışta ilk ikisi dışındakiler bağantısız görünüyor. Bu yanıltıcıdır. Bu olaylar üzerine daha derinlemesine düşünecek her devrimci ve bilinçli işçi aralarındaki dolaysız ilişkileri görüp anlamakta güçlük çekmeyecektir.

EKİM

Ekim'den Okurlara

BİR HATIRLATMA

Henüz çok kısa olan siyasal yaşamımızda biz daha çok kendimizde **yeni** olanı vurguladık. EKİM temel ideolojik-siyasal görüşleriyle, bunların ifade ettiği kimlikle yeni bir hareketti. Marksizm adına ortaya çıkan çok sayıda gruptan oluşan Türkiye devrimci hareketine ortak rengini veren demokratik-halkçı görüş ve temaların eleştirisi ve reddiyle siyaset sahnesine doğmuştu. Doğal olarak yaşadığı ideolojik değişimi ve bunun ifade ettiği konum ve niteliği vurgulayacaktı.

Ne var ki yoktan varetmek dinsel inanışa ya da şarlatanlığa özgüdür. Hiçbir şeyin yoktan varolamayacağı kuralı, bu istisna tanımaz kural, siyasal yaşam için de geçerlidir. EKİM boşluktan değil, bir geçmişin ve birikimin bağrından doğdu. Bunu bilmek ve anlamak, hep gözönünde tutmak, yalnızca inkarcılığa düşmemek için değil, sorunlarımızı ve güçlüklerimizi bilmek bakımından da önemlidir.

Geçmişe bakmak ve onu vurgulamak yalnızca devrimci mirasa sahip çıkmak ve onu bugüne dayanak yapmak ve böylece geleceğe taşımak için değil, geçmişin kusurlarından arınmak için de önem taşıyor. Boşluktan değil de geçmişten, varolan ve yerleşik olanın bünyesinden kopmuş bir hareket, kaçınılmaz olarak onun olumsuz izlerini uzun süre taşır. Kusurlardan, kötü alışkanlıklardan, tutucu zihniyetten ve daha nice dizginleyici engellerden oluşan bu izler ancak zamanla aşılabilir. Yaşanan ideolojik atılım yalnızca bir ilk adımdır. Bu çizgi pratiğe geçirilebildiği, devrimci sınıfın bağrında ve onun en ileri unsurlarının kişiliğinde maddi bir güce, bir kuvvete dönüştürülebildiği ölçüde sonraki adımlar atılabilmiş olur. Eskinin izleri, kusur ve alışkanlıkları bu adımların atılışını sınırlayıcı, güçleştirici bir rol oynar. Fakat öte yandan, bu adımlar atılabildiği ölçüde eski izlerini tümden yok edecek maddi ortam ve zemin kazanılmış olur. Bu kritik ve karmaşık bir sorundur. Yaşadığımız ideolojik atılım karşısında heyecan ve coşkuya kapılan, ama siyasal ve örgütsel pratiğimizde eskinin belirgin izlerini görüp tedirgin olan yoldaşlarımız, bu gerçeği özellikle gözden kaçırmamalıdırlar. EKİM yeni bir ideolojik konumu ifade ediyor olsa da, bu hareketi oluşturan kadroların, insan malzemesinin, geçmiş siyasal ve örgütsel pratikten geldiğini, uzun yıllar geçmiş çizgiyle eğitildiğini eski örgütlerin alışkanlıklarıyla yoğrulduğunu unutmamak gerekir.

Kuşkusuz geçmişin siyasal ve örgütsel pratiğinden bize miras kalan kusur ve alışkanlıkların zamanla aşılabileceği gerçeği, zamana dönük kaderci bir bekleyişi değil, geçmişin kalıntılarına karşı bilinçli ve sürekli bir mücadeleyi gerektirir. Bu örgütümüzün temel bir sorunudur ve uzun süre gündemde kalacaktır ve doğal olarak EKİM sayfalarında da işlenecektir. Biz ise, bu hatırlatma ile sözü bir siyasal organ olarak EKİM'in örgüt ve okurlar karşısındaki konumuna, buna ilişkin bazı sorunlara getirmek istiyoruz.

EKİM bir kürsüdür

Az çok ciddi her siyasal yayın organı kendi konumunda bir kürsüdür. Savunduğu fikirlerin, temsil ettiği sınıfın ve davanın kürsüsü.

Fakat arabaşlıktaki vurgu, bu genel gerçeğin ötesinde, somut bir anlam ve amaca dönük. EKİM aynı zamanda tüm yoldaşlarımız için de bir kürsüdür. İlk bakışta çok olağan gözükecek, özellikle vurgulanması belki de yadırganacak bu gerçeğin önemi, eski örgütlerin düşünce yaşamı, yayın anlayışı ve pratiği hatırlanırsa gereğince kavranabilir ancak. Türkiye devrimci hareketinde bugün de acısı duyulan düşünce kısırlığı, yalnızca birikimsizliğin, teoriyi küçümsemenin, dogmatizmin ya da kopyacı ve taklitçi eğilimlerin değil, örgütlerin yaşamında "önderlik" kavram ve kurumunun bürokratik bir yorumla yozlaştırılmış olmasının da sonucudur. Düşünen önderler / uygulayan militanlar, zımnen benimsenmiş, fiilen yerleşmiş bir anlayıştı küçük-burjuva bürokratik örgütlerin pratiğinde. Yüzlerce, binlerce militan şu veya bu örgütün saflarında, her türlü fedakarlığı göze alarak çalışıyor, savaşıyordu. Ama, bu aynı örgütlerin düşünce yaşamına pek az, çoğu kere de hiç katılamıyor, bunun ortam ve olanaklarından yoksun kalıyordu. "Bütünlüklü çizgi"nin teorisyenlerinden biri, bir kaç yıl önce, tepedeki iç dalaşmalar ortamında, "bizim tabanımız

sürüydü, ne tarafa çeksen oraya giderdi" mealinde sözler edince yadırganmış, kimisi demagojik bazı tepkilere yol açmıştı. Ama söyledikleri belli bir gerçeğin ifadesiydi. Lakin bunun ayıbı, aşağılanan tabanın, dürüst militanların değil, önder geçinen tüm örgüt bürokratlarınındı. "Önderler düşünür, militanlar uygular" onların ilkesiydi ve doğrusu, bunun gereklerini kıskançlıkla gözetmişlerdi. Abartmadan denebilir ki, geçmişte örgütlerin iç yaşamına, tabandan gelen düşünce ve eleştirilerin bastırılması ve boğulması çizgisi egemendi. Ortada gerçekten bir "sürü" vardıysa, bunun sorumlusu "değnekli çoban"lardan başkası değildi.

Önderliği olmayan bir devrimci siyasal hareket tasavvur bile edilemez. Güçlü, bilgili ve birikimli, yetenekli, deneyimli, saygın, güç ve otoritesini bir takım biçimsel yetkilerden çok, bütün bu ideolojik-siyasi ve manevi özelliklerinden alan bir önderlik, devrimci her örgütün yaşamında özel ve hayati bir önem taşır. Bu yeterince açık olmalı. Her önderlik belirli sayıda bireylerden oluşan kollektif bir topluluktur ve bu topluluğu oluşturan bireyler çok sayıda ve pek kolay yetişmez. Bu da yeterince açık.

Fakat öte yandan adına layık her devrimci siyasal örgüt, bilinçli ve düşünen insanlar topluluğudur. Her gerçek devrimci bilinçli ve düşünen bir savaşçıdır, öyle olmalıdır. Bilimsel bir dünya görüşüne ve muazzam bir evrensel düşünce mirasına sahip Marksist-Leninist örgüt ya da partiler için, onların savaşçı militanları için, bu söylenenler özellikle geçerlidir. Parti önderliği kavramı ve kurumu, partinin kendisinin bir sınıfın öncü kuvveti, bir mücadelenin sürükleyici motoru olduğu gerçeğini karartmamalıdır. Öncü bir partinin militanları partinin genel niteliğini kendi kişiliğinde somutlayan ve yansıtan bireyler olabilmelidirler. Kendi partisinin düşünce yaşamına katılmayan, görüş, düşünce, öneri ve eleştirilerini sürekli ve sistemli olarak parti yaşamında, özellikle onun yayın organlarında ortaya koymayan bir militan, kelimenin dar, teknik anlamında bir savaşçıdır ancak. Parti üyelerini, savaşçı militanları partinin düşünce yaşamına katmak için sürekli çaba harcamayan, bunun için gerekli araç ve olanakları yaratmayan yöneticiler ise, bilinçli savaşçılar topluluğunun önderleri değil, güdücü örgüt bürokratları olabilirler yalnızca.

EKİM'in tüm yoldaşlarımız için fikir kürsüsü olduğu vurgusu bu kapsamda düşünülmelidir. Biz tüm yoldaşlarımızı devrim ve sosyalizm davası için yalnızca maddi güç ve yeteneklerini değil, zihinsel güç ve yeteneklerini de seferber etmeye, bunun bir gereği olarak EKİM'e aktif ve sürekli katkıya çağırıyoruz. Militanların yayın organlarına katkısını çeşitli olayların haberlerini, çevrelerinde olup bitenlerin ham bilgisini gazeteye iletmeye indirgeyen anlayış, geçmişin bu yetersiz ve kısır anlayışı, geride kalmalıdır artık. İdeolojik-siyasal sorunlarda edilgen tutum, bunu yalnızca önderliğin işi görme eğilimi, devrimci hareketin bu yerleşik zaafı, bizim saflarımızda da sürüyor ve kuşkusuz aşılması kolay olmayacaktır. Fakat biz aşılması için bilinçli ve sürekli bir çaba harcamak kararındayız. EKİM'in sayfalarında daha şimdiden görülen ilk belirtiler, bu yeni anlayışı saflarınıza yerleştirmede başarılı olacağımızın ilk kanıtlarını da oluşturuyor.

Düşünsel canlılık ve zenginlik

EKİM, konumu ve iddiası açık olarak tanımlanmış bir yayın organıdır. EKİM'de Marksizm-Leninizm, proletarya hareketinin temel çıkarları ve devrim davası savunulur. EKİM, teorik-programatik görüşleri ve temel ilkeleri belirlenmiş ve ilan edilmiş bir örgütün Merkez Yayın Organıdır. Bu özellikleriyle O, şekilsiz çevrelerin, geveze aydınların denetimsiz, yönsüz ve amaçsız zihin jimnastiklerine sahne "serbest kürsü"lerden bütünüyle farklıdır. Marksist-Leninist bir örgütte, hareketin ideolojik çizgi ve ilkelerinin genel çerçevesi içinde, hareketin ve siyasal mücadelenin sorunlarına dönük düşünsel çeşitlilik ve zenginlik, hayatiyet ve kuvvet göstergesidir. EKİM, bunu istiyor ve amaçlıyor. Bu, hareketin saflarında ideolojik ilgi ve çalışmayı canlandırarak, hangi düzeyde ve alanda olursa olsun eğilimli ve yetenekli unsurları teşvik ederek, onlara katkılarını ortaya koyma olanakları yaratarak olur. Bir süre önce bir bölgeden (Ankara) yoldaşlar, EKİM'de sanat-edebiyat konularında yazılar görmek istediklerini yazmışlardı. Onlara verdiğimiz yazılı özel cevapta, "Sanat ve edebiyat konusundaki istemlerinize şimdilik cevap verebilecek durumda değiliz. Bu konuda eğilimi, iddiası ve yeteneği olan yoldaşlara sayfalarımızı ayırmaya hazırız" demiştik. Bu sayı yayınlanan A.Can imzalı yazı bu bakışa bir örnektir. Bu tür yazıları yayınlarken biz, temel görüş ve ilkelerimize aykırılık olmadığı sürece herhangi bir müdahalede bulunmayız. Bu genel çerçeve içinde yazıyı, yazarının özel ilgisinin, yeteneğinin, yaratıcılığının ve özgün yaklaşımının bir ürünü

sayarız. Okurlarımız tarafından da öyle ele alınmasını isteriz.

Bu vesileyle imzalı yazı sorununa değinmek istiyoruz. Türkiye devrimci hareketinde bu gelenek yeni yerleşiyor. Olumlu ve önemli bir gelişme olduğuna inanıyoruz. Bireyci, liberal ya da anarşist eğilimlerin ürünü uygulamaları konu dışı tutuyoruz. Bizim için sorun, hareketimizin genel çizgisi ve ilkeleri temelinde, her kademeden tüm örgüt bireylerinin zihinsel güç ve yeteneklerinin ideolojik-siyasi ihtiyaçlarımıza dönük kullanılması sorunudur. Merkez Komitesinin yönlendiriciliği ve denetimi altında, hareketimizin tüm ideolojik güç ve potansiyelini açığa çıkarma sorunudur. Bunun sonuçları bireylerin çalışma ürünleri olarak ortaya çıkıyor ve onların imzalarını taşıyor. Yazılar temel düşünsel içeriği ile elbette hareketimizin görüşlerini yansıtıyor. Fakat üslup, konunun işleniş tarzı, ifade yeteneği ve özel ve ayrıntı konularda özgün yaklaşımlarıyla yazarını yansıtıyor. Doğal olarak bu yazıların tümü yetkili kurulun denetiminden ve redaksiyonundan geçiyor. İdeolojik içeriği ile hareketimizin genel çizgisi ve ilkelerine aykırı yazıların yayınlanması ya da özel bir açıklama yapılmadan yayınlanması olanaklı değil.

Misafir yazarlara ait yazılar, belirtmek gereksiz belki, bu uygulamanın dışındadır. Bu tür yazıların virgülüne dokunmak bile bizim işimiz değil. Geçmişte 3 PKK savaşçısının imzasını taşıyan yazı, ya da bu sayıda Suriye Kürt Hareketinin bir temsilcisiyle yapılmış röportaj bunun örnekleridir. Bu tür yazıları yayınlamak kuşkusuz bir siyasal tutumu ve tercihi yansıtıyor, fakat bu sözkonusu yazıların fikri içeriğine dönük değildir. Bu tür yazılar düşünce içeriği ile bütünüyle yazarlarını bağlar. Biz söyleyeceklerimiz varsa ve çok gerekliyse, ayrıca söyleriz.

Bu uygulama da henüz çok yeni olmakla beraber, devrimci saflarda yerleşiyor ve önem taşıyor. Belirli ve gerekli durumlarda farklı siyasal hareketlerin mensubu yazarlara sayfalarında yer vermek, bunu yapan yayının kendine güven ve okurlarına saygı göstergesidir aynı zamanda.

EKİM'in yayın anlayış ve ilkeleri üzerine söylemek istediğimiz başka şeyler de var. Özellikle de **açıklık** konusunda. Bugün bazıları tabandan fedakarlık ve kitlelerden destek bekliyorlar ama, yaşadıkları ideolojik açmaz ve sıkıntıların mahiyetini kıskançlıkla gizleyerek yalnızca kendilerine güvensizliği ve içinde bulundukları aczi yansıtmakla kalmıyorlar, bu aynı tabana karşı da en büyük saygısızlığı sergiliyorlar. İşte yaşanan ideolojik bunalım ve kargaşanın yolaçtığı tüm temel konulardaki belirsizliği ise, aktüel olaylar üzerine içi boş genel laflarla perdelemeye çalışan bu "suskun kürsü"lerin anlayışı, EKİM'e yabancıdır ve hep yabancı kalacaktır.

Bizim şiarımız, "IŞIK, DAHA ÇOK IŞIK"tır. Lenin'in bu çağrısı bize hep yol gösterecektir.

Bunu ve başka bazı sorunları bir başka zamana bırakıyoruz.

Yoldaşlarımızı ve okurlarımızı EKİM'e daha sık ve daha düzenli katkıda bulunmaya, polisin eline geçince zararlı olacak kişisel ve örgütsel bilgilere yazı ve mektuplarda yer vermemek konusunda sürekli bir titizliğe ve son olarak, EKİM'i daha çok sayıda işçiye ve devrimciye iletebilmek, elden ele dolaşımını sağlamak için her türlü çabayı göstermeye çağırıyoruz.

Daha güçlü bir içerik, daha yaygın bir dağıtım için ileri!

EKİM

Brezilya'da 8 çelik işçisi askerlerce öldürüldü

Bir zamanların, IMF reçeteleri ile, yabancı sermaye ile hızlı sanayileşen ülkelere örnek gösterilen Brezilya, günümüzde dünyanın en borçlu,enflasyon oranının yıllık %1000'e çıktığı bir ülke haline geldi.

Güney Amerika kıtasının en büyük, en zengin yerüstü ve yeraltı kaynaklarına sahip ülkesinde açlık, sefalet kol geziyor, sınıfsal kutuplaşma giderek sertleşiyor. Yönetici sınıflar, ekonomik krizin, borç batağının yükünü başta işçilerin, ücretli kesimlerin sırtına yıkmak için anayasa ile güvenceye alınmış sendika ve grev haklarına saldırıyorlar. Hiçe sayıyorlar. Bu uygulamalar Brezilya'da birçok protesto eylemlerine ve tartışmalara, direnişlere yolaçtı.

Bunun son örneği, 10 Kasımda başgösteren, Volta Redonda'daki devlete ait demir-çelik işletmesindeki işçilerin direnişleri oldu. Daha fazla ücret, daha kısa çalışma süresi istemi ve devletin grev hakkına saldırılarını protesto amacıyla başlatılan greve panzerlerle desteklenen ordu birlikleri saldırdı. İşçilerle askeri güçler arasındaki çatışmalarda 8 çelik işçisi öldürüldü. 27 işçi de yaralandı. Sendika temsilcileri, öldürülen 8 işçinin yanısıra 10 işçinin de kayıp olduğunu açıkladılar.

Cezaevi direnişi

Sermayenin faşist diktatörlüğü özellikle son sekiz yılda yığınlar üzerinde uyguladığı baskı ve terörle, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'nı adeta bir cezaevine çevirdi. Ne var ki, bu sekiz yılda başvurmadık reçete ve gündeme sokmadık baskı tedbiri bırakmamasına rağmen, bir türlü arzuladığı hedefe ulaşamadı, istediği düzeni kuramadı. Tersine, başta işçi sınıfı olmak üzere, emekçi yığınlar, yaşamı kendileri için çekilmez hale getiren yoğun iktisadi sömürüye ve faşist teröre artık, giderek artan bir hoşnutsuzlukla yanıt veriyorlar.

Hoşnutsuzluk ve tepkiler kendini çeşitli biçimlerde dışa vuruyor. Bu durum, diktatörlüğün yığınların bu artan hoşnutsuzluğunu ve tepkilerini kontrol altında tutmak, önü alınmaz gelişmelere yol vermemek üzere, diğer şeylerin yanısıra terörün dozunu artırmaya, sertliğe başvurmasına neden oluyor.

Burjuvazinin terör ve sertlik politikasının boy hedeflerinden biri de, faşist diktatörlük için sürekli bir "baş ağrısı" haline gelen cezaevleri ve siyasal tutuklulardır. Bu sorun, günümüzde bir kez daha güncelleşmiş, diktatörlüğü ve hükümeti güç durumda bırakmış, gericisiyle, ilericisiyle tüm siyasal kesimlerin ilgilendiği, ilgilenmek ve tavır belirlemek zorunda kaldığı bir sorun haline gelmiştir.

Ekimin ikinci yarısı ve tüm Kasım ayı boyunca, siyasal tutukluların kaldığı tüm cezaevleri yaygın ve yoğun bir hareketliliğe sahne oldu. Başta Diyarbakır, Sağmacılar, Antep, Eskişehir, Nazilli, Bursa, Çanakkale cezaevleri gibi siyasal tutukluların yoğun olarak bulunduğu cezaevleri olmak üzere, cezaevleri 2000'den fazla siyasi tutuklunun günlerce süren ve ölüm oruçlarına dönüşen direnişleriyle çalkalandı. Cezaevlerindeki bu kaynaşma hala da sürüyor.

Diktatörlüğün işbaşındaki hükümeti aracılığıyla gündeme soktuğu ve amacı; siyasal tutukluların 8 yıllık inanılmaz derecede özverili direnişleri sonucu elde edilen tüm kazanımları bir çırpıda yok etmek, sınır tanımaz bir baskı ve terörle tutukluları yıldırmak, onları uzun ve yıpratıcı direnişlerde bitkin düşürüp teslim almak, dahası da gerektiğinde bizzat imha etmektir. "1 Ağustos Genelgesi"nde ifadesini bulan bu saldırıya karşı geliştirilen direnişler, günlerce Türkiye ve dünya kamuoyunun ilgi merkezi oldu, yoğun tepkilere ve eylemliliklere yol açtı.

Tutukluların bu defaki eylemleri öncekilerden farklı bazı özellikler taşıyordu ve o ölçüde de özgün sonuçlara yol açtı.

Direnişleri, bir ya da bir kaç cezaevi ile sınırlı kalmayıp, bir çok cezaevini kapsaması, yalnızca bir kaç siyasi tutuklunun kaldığı cezaevlerinin dahi bir anda direniş mevzii haline gelebilmesi, tutukluların bu yeni eyleminin en önemli özelliğidir. Bu nedenledir ki bu direnişler cezaevlerinin duvarlarını aşıp, dalga dalga, başta büyük kentler olmak üzere, ülkenin dört bir yanına yayılan bir dizi eylemliliğe yol açtı. Bu, en başta tutuklu yakınlarının yoğun polis terörüne ve tutuklamalara, her türden tehditlere rağmen, yılmak ve yorulmak bilmeyen çok çeşitli protesto ve destek eylemlerinde ifadesini buldu. Bununla da kalmayıp kimi yerde, sınırlı ve geri bir düzeyde kalsa da işçi ve sendikacıların, kimi zaman da öğrencilerin yaygın protesto ve açlık grevi biçimindeki destek eylemlerinde yankı buldu. İlerici aydınların ve bu arada, SHP merkez karar organlarının tutuklu direnişine düşmanca tutumuna rağmen, SHP tabanında yükselen protesto sesleri, bizzat bir çok SHP il ve ilçe yöneticilerinin dayanışma eylemlerine başvurmaları, en önemlisi de, yoğun baskı ve teröre rağmen gerçekleşen ve yüzlerce kişinin katıldığı yasadışı gösteriler ise sözkonusu hareketliliğin daha başka görünümleriydi.

Bir anda toplumun çok çeşitli kesimlerinin cezaevleri direnişlerine destek şeklinde dışa vuran bu tepkileri bir ölçüde devrimci hareketin potansiyel gücünü de yansıtmaktadır

Tutuklu direnişleri, hemen herkesi, kendi tamamen haklı ve meşru istekleri karşısında açık bir tutum almaya zorlamış, ilerici ve gerici kesimler arasında kutuplaşmaya yol açmıştır.

Diktatörlüğün içerdekileri bir avuç başıbozuk olarak gösterme çabası ve sözde kaale almıyor görünmesi yanıltıcıdır, dahası demagojidir. Diktatörlük cezaevindeki devrimcileri ve onların kararlı ve yılmak bilmeyen direncini fazlasıyla ciddiye almaktadır. Yıllardır cezaevlerinde arzuladığı düzeni kurmak ve aradığı sükuneti sağlamak için tutuklulara yönelttiği ve bir intikam hareketi halinde geliştirdiği barbar saldırılar bunu fazlasıyla anlatıyor. Düzene karşı en bilinçli ve en örgütlü tepkiler cezaevlerinde yatan devrimcilerden gelmektedir. Bunun kendisi bile, tek başına, diktatörlüğün içerdekilere neden bu denli barbarca saldırdığı gerçeğini kavrat-

(Devamı s.15'te)

Yurtdışmda cezaevi direnişleriyle dayanışma

Cezaevleri geçtiğimiz ay boyunca siyasi tutukluların yeni direnişlerine sahne oldu. Binlerce siyasi tutuklunun 1 Ağustos Genelgesi"ne karşı başlattıkları bu direnişler ilerici ve devrimci çevrelerden yoğun ve yaygın bir ilgi gördü, desteklendi.

Bu direnişlere gecikmeli de olsa yurtdışındaki devrimci örgüt ve çevreler de destek verdiler. Birçok yerde güçbirlikleri yaptılar, dayanışma komiteleri oluşturdular. Başta Köln, Stuttgart, Frankfurt, Bielefeld, Hamburg, Essen, Bremen, Dortmund, Duisburg, Leverkusen olmak üzere Almanya'nın çeşitli kentlerinde bu arada Avrupa'nın hemen her yerinde dayanışma açlık grevleri örgütlediler. Açlık grevlerinin yanısıra bir dizi yasal ve yasadışı gösteriler, toplantılar düzenlediler, bildiriler ve protesto kartları dağıttılar. Tavır alabilecek tüm kurum ve kişileri harekete geçirmek, kamuoyunu aydınlatmaya, duyarlı hale getirmeye, desteğini almaya çalıştılar.

Yürütülen bu faaliyetler sonucu, konu Alman parlamentosunda da tartışıldı. Yerel basın organları, radyo ve televizyonlar dayanışma eylemlerine değişik oranlarda da olsa yer verdiler. Alman Sendikalar Birliği (DGB) ve diğer bazı mesleki kuruluşlar direnişleri ancak kısmi olarak desteklediler. Sonuç olarak, sınırlı güçlerle ve olanaklarla kamuoyu esas olarak gelişmelerden haberdar edildi.

Ne ki, sözkonusu bu kısmi başarılar, yine de, Türkiye ve Kürdistanlı devrimci örgüt ve çevrelerin, bu eylemin şahsında da kendisini dışa vuran olumsuzluklarını unutmamıza yol açmıyor. Şöyle ki;

12 Eylülde uğradığı yıkım ve yurtdışı koşulları devrimci harekete çok şey kaybettirmiştir ve bu her fırsatta görülebiliyor. 12 Eylül ve sonrasında Türkiye'deki siyasal gelişmelere karşı gösterilen duyarlılık 8 yıl sonra yerini açık bir duyarsızlığa bırakmış bulunuyor. Kuşkusuz, bunda, mülteciliğin, reformist ve liberal eğilimlerle malüllüğün ya da bu eğilimlere ciddi denebilecek düzeyde açık hale gelmenin çok büyük rolü var. Bir çok örgütün saflarında yaşanan erozyonun, ataletin, yasak savmacılığm vb. nedeni de budur. Her şey bir yana, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki cezaevlerinin aylar öncesinde içten içe bugünkü direnişlere mayaladığı ve bu noktaya gelineceği az-çok bilindiği hale yurtdışındaki örgüt ve çevrelerin işi ağırdan alması, hiçbir hazırlığın yapılmaması, daha da önemlisi direnişlerin ancak yirmibeşinci-otuzuncu günlerden sonra desteklenmeye başlanması başlı başına olumsuzluktu. Ve bu yaşandı.

Estirilen faşist teröre rağmen, çeşitli türden direniş ve mücadelelerin gündeme geldiği, reformizmin ve revizyonizmin her türden mücadeleyi geri çekme yoğun çabalarına rağmen, mücadelelerin daha ileri biçimlere doğru mayalandığı koşullarda, böylesi bir durumun yaşanması şaşırtıcıdır. Türkiye ve dünya kamuoyunun günlerce ilgi merkezini oluşturan bu denli önemli bir olay karşısında gecikmeli bir duyarlılık göstermek, hele hele siyasal tutuklularla dayanışmayı önemli bir görev olarak algılamak yerine, bunu adeta fazladan bir yük olarak görmek iyiye gösterge değil.

Bu durumu aşmak zorundayız. Zira tüm zaaflarına ve yetersizliklerine rağmen yurtdışında gerçekleştirilen eylemler belirli kazanımlar da içeriyor. Kamuoyu yaratmada ve bağ kurmada gösterilen çabalar, devrimci güçler arasında geçmişe göre daha olumlu bir konuma yükseltilen mücadele arkadaşlığı, etkisiz- kendini tatminden öteye anlam ifade etmeyen kimi eylemlere rağbet edilmemesi vb. gelecek açısından olumludur.

Değinilmesi gereken bir başka nokta, TKP-TİP blokunun sergilediği ilginç tutumdu. Bütün bir 12 Eylül boyunca hiçbir cezaevi direnişine katılma isteği göstermeyen, hiçbir zaman direnişlerin unsuru haline gelmeyen bu blok eylemlerin son günlerinde, eylemlere katılmak istediklerini belirttiler. Bu isteklerinin açlık grevlerinin Türkiye'nin gündemini oluşturan bir sorun haline geldiği ve yöneticilerinin üç günlük sembolik açlık grevine başladıkları bir aşamada ileri sürülmesi gözden kaçmadı. Bu isteklerinde bir içtenlik yoktu ve daha çok yaşadıkları tecrit çemberini kırmaya dönüktü.

Bu arada, EKİM Yurtdışı örgütü olarak, tüm güçlerimizi ve olanaklarımızı zorlamamıza, görece kimi olumluluklarımıza rağmen devrimci harekete yönelttiğimiz kimi eleştirilerden kendimizi azade etmediğimizi de belirtmekte yarar görüyoruz.

Son söz olarak; mücadelenin ve

(Devamı s.31'de)

Burjuvazi Hazırlanıyor:
Teritoryal Birlikler

1979'dan bu yana devlet üst kademelerinde hazırlığı yapılan "teritoryal ve mahalli savunma birlikleri"nin kurulacağı önceki ay açıklandı. Milli Güvenlik Kurulu'nda kararlaştırılan yasa önerisi önümüzdeki dönemde parlamentoya sunulacak.

Resmi açıklamalara göre, sözkonusu birlikler gönüllülerden de yararlanılarak "ehil" kişilerden oluşacak, silah taşıyabilecek, yılda 9-15 gün arası toplu askeri eğitimden geçirilecek, "barışta" Jandarma Genel Komutanlığına, savaş zamanında ise Genelkurmay'a bağlı olarak çalışacaktır. Sözkonusu birliker "barışta" ve "tecavüz" durumunda, "ülke bütünlüğü" ve "halkın güvenliği"ni sağlayacak.

Basında sözkonusu birliklerin işlevi üzerine yapılan tartışmalarla birlikte, ilk anda belli bir bocalamadan sonra, hükümet ve Genelkurmay yetkilileri, birliklerin sadece savaş zamanında görev yapacağını, "sivil milis" ve "Kontr-gerilla" teşkilatı ile bir ilişkisi olmadığını açıklayarak gerçeği gizlemeye çalıştılar. Fakat bazı yazarlar ve emekli subaylar bunun iç güvenlikte kullanılacağını açıkça dile getirdiler. 27 Mayıs sonrasının Milli Birlik Komitesi üyesi Orhan Erkanlı bu görüşü bütün açıklığı ile dile getirdi ve hararetle savundu: *"Bunun adı 'Milli Muhafız Teşkilatı'dır. ... Barış veya savaş ayrımı yapılmaksızın, her türlü bölücü, yıkıcı faaliyetlere karşı kullanılacaklardır. Terörü önlemede, gerilla benzeri hareketleri bastırmakta görev alacaklardır. Eğer böyle görevleri olmayacaksa boşuna zahmet edilmesin, bu teşkilat bir işe yaramaz."*

Sorunun özü, iktidarı elinde tutan burjuvazinin egemenliğini güçlendirmek ve geleceğin muhtemel devrimci gelişmelerine karşı güvenceye almak için milyonluk ordusuyla ve polis teşkilatıyla yetinmemesi, ek tedbirlere gereksinim duymasıdır. Burjuvazi kendi egemenliğini tehdit eden girişimlere bir süredir sıkça sözünü ettiği "sosyal patlamalar"a karşı sözkonusu birlikleri kullanacaktır. Geçmişte fabrikalarda, mahallelerde, okullarda, gösterilerde MHP'li sivil faşistler devrimci harekete karşı nasıl bir işlev üstleniyorlardıysa, yeni dönemde de aynı işlevi, üstelik yasal ve resmi bir statüyle bu birlikler üstlenecektir.

Yakın geçmişte, yaklaşık aynı gerekçelerle kurulan Özel Harp Dairesi (Kontr-gerilla), devrimci harekete karşı işkence, katliam ve provakasyon merkezi olarak görev yapmış, "ülkenin bütünlüğü ve milletin güvenliğini" sağlama görevini üstlenmiştir. Gelinen yerde, Kontr-gerillanın askeri hiyerarşi içinde oluşturulan bir kurum olması ve karşı-devrimci bir terör ve provakasyon merkezi olarak yığınlar nezdinde teşhir olması, bu örgütün etkili bir şekilde kullanımını güçleştirmektedir.

Geçmiş deneylerde göstermiştir ki, burjuvazi kendi güvenliği için, mevcut askeri ve polis teşkilatına ek olarak faşist milislere gereksinim duyuyor. Bu gereksinim, '70'lerde MHP aracılığı ile karşılandı ve etkin bir şekilde devrimci harekete karşı kullanıldı. Yeni dönemde, burjuvazi diğer tedbirlere ek olarak MHP'den doğan boşluğu doldurma gayreti içindedir. "Teritoryal Birlikler" bu gereksinime de yanıt verecektir.

"Teritoryal Birlikler" kurulmasının herhangi bir zamanda değil de, 1979'da gündeme getirilmesi tesadüfi değildir. 1979, toplumsal muhalefetin arttığı, burjuvazinin iç savaş korkusunun tırmandığı bir dönemi dile getirdiği gibi, faşist milis hareketi olarak MHP'nin yığınlar gözünde teşhir olduğu, işçi sınıfı hareketine ve devrimci harekete karşı etkili bir şekilde kullanma olanağının daraldığı bir dönemi de dile getirmektedir.

Ayrıca, sözkonusu birliklerin kurulma kararı, ABD'nin son yıllarda, üçüncü dünya ülkeleri denilen ülkelerle ilgili geliştirdiği, "düşük yoğunlukta çatışma" stratejisiyle doğrudan ilişkilidir. Buna göre, ayaklanma girişimlerine, gerilla hareketlerine, sabotaj ve örgütlü terör hareketlerine karşı özel önlemler geliştirmek ve bunu bir çeşit savaş olarak kabul etmek gerekir.

Devrimci kriz korkusu burjuvazinin her tarafını sarmıştır. Yığınların, özellikle işçi sınıfının huzursuzluğu her geçen gün artmakta, Kürt ulusal hareketi giderek güç kazanmaktadır. Burjuvazi, devrimci yığın muhalefetinin geçmişten çok daha geniş kapsamlı ve

(Devamı s.31'de)

İstanbul mitingi

27 Kasım Pazar günü, İHD İstanbul Şubesi, Şişli Hürriyet-i Ebediye Tepesi'nde düzenlediği mitingle, faşist saldırılara karşı direnen devrimci tutsaklarla dayanışmayı amaçlıyordu. Ne var ki, yapılan konuşmalarda soyut bir "yaşama hakkına saygı"dan öteye geçilemedi.

Böyle masum bir miting için bile polislerin resmisi erken saatlerden itibaren alanın çevresini sarmıştı; sivilleri ise, alanın içindeydi. Alanın arka tarafındaki büyük bir sitenin alana hakim yüzünün en üst katında da, video çekimi yapıyorlardı. Polisin almış olduğu bu önlemler, mitinge katılacaklara gözdağı vererek katılımı azaltmak ve toplantı boyunca ve sonrasında yasal çerçeveyi aşan olaylar olduğunda müdahale edip etkisizleştirmek amacına yönelikti.

Kimi konuşmacıların bazı sözlerine değinmek istiyorum. İHD Genel Sekreteri Akın Birdal'ın Adalet Bakanı'nı istifaya çağırması ve şu anda cezaevlerinde yaşananların "12 Eylülün ayıbı" olduğunu söylemesi sorunu anlamaktan ne kadar uzak olduğunu gösteriyor. Kaynağını yalnızca 12 Eylülde görmek ve sorumluluğu hükümetin bir bakanında veya hükümette aramak, kurulu sermaye diktatörlüğünün hukuksal çerçevesi içerisinde bazı bakanların koltuğundan, bazı partilerin de iktidardan uzaklaştırılması ve bunların yenileriyle (örneğin, sosyal demokrat, "sosyalist" vb.) ikamesiyle sorunun çözüleceğini kabul edilmesi demektir. İşte tam da, bu noktada kimi eski ve yeni solcular, SHP'nin olaylara yaklaşımıyla aynı çizgide birleşiyorlar: Özal ve Evren'siz 12 Eylül politikası...

SHP İstabul il başkanı Ercan Karakaş, içerdeki direnişi desteklediğini söylemesine rağmen, SHP'nin takındığı haince politikadan dolayı yuhalanıp protesto edildi.

İçerdeki mücadelenin niteliğini az-çok doğru ifade eden TAYAD Genel Başkanı Mustafa Eryüksel'in dışındaki konuşmacılar, genelde soyut bir "insan hakları"ndan, "insanlık onuru"ndan ve "yaşama hakkı"ndan bol bol sözettiler, ama sorunun sınıfsal özüne değinen olmadı.

Burada bir olumsuzluğa da değinmek gerekiyor: Sosyalistlerin mücadele anlayışları ve disiplini, herhangi bir toplantı ve mitingde, onun amacıyla bağlantılı olan, katılanlara o konuda propaganda yapmaya yönelik sloganların atılmasını ve çağrılarda bulunulmasını gerekli kılar. Katılanları kazanmanın ve eğitmenin yolu budur. Mitingimizde ise, çeşitli grupların taraftarlarının birbirleriyle yarışırcasına mitingin amacıyla hiç bağlantısı olmayan, kendi dar grup çıkarlarını ön planda tutan, gruplarının simgesi haline gelmiş ve klişeleşmiş sloganları attıklarını gördük. Böyle davranışlar sosyalizm mücadelesine sempatiyle bakan insanları mücadeleden soğutuyor olması nedeniyle zararlıdır da.

Konuşmalar bitip miting sona erdikten sonra, topluca yürürken atılan "Tuzla katliamının hesabını soracağız" sloganını duyan bir polisin "merak etmeyin, bunun Kartal'ı da olacak, Pendik'i de..." demesi, polisin, devrimci, sosyalist mücadelenin yükselmesiyle ne kadar pervasızca katliamlar yapabileceğinin bir ifadesidir. Bu toplu yürüyüş sırasında polis, yürüyüş kolunu bozmak, dağıtmak için yürüyüşçüleri bir kaç gruba ayırıp değişik yönlere gitmeye zorladı. Aktif bir direniş gösteremeyen kol, dağıldı. Bu durum, polisin, gelecekte de, kitle gösterilerini, yürüyüşleri engellemek için sıkça bu yönteme başvuracağını gösteriyor. Buna karşı dirençli ve uyanık olmak gerekiyor.

Ertesi gün günlük basından miting sonrasındaki yürüyüş sırasında slogan attıkları gerekçesiyle üç kişinin gözaltına alındığını öğrendik.

B.Cihan - 28 Kasım 1988

ERDAL EREN

13.12.1980

Devrimci direnişin, kararlılığın, düşman karşısında boyun eğmemenin, devrim davası için ölümü göze almanın sembolü olarak Erdal Eren'i idam edilişinin 8. yılında saygıyla anıyoruz.

"Öğrenci Birliği" Üzerine

A.Aykut'un "Öğrenci Birliği Üzerine" başlıklı mektubu hakkında yapmayı düşündüğüm bu kısa açıklama biraz gecikmiş durumda. Ancak faydalı olacağını düşündüğümden yazma ihtiyacı duydum.

12 Eylülün ardından, Türkiye'nin her tarafında olduğu gibi İzmir'de de yüksek öğrenim gençliği uzun bir dönem dağınıklığı ve örgütsüzlüğü yaşadı. İlk olarak 1981-1982 öğretim yılında yarı-legal bir biçimde Öğrenci Birlikleri hayata geçirilmeye çalışıldı. O dönemde legal örgütlenme imkanı yoktu.

Derneklerin legal olarak kurulmaya başlandığı dönemde gençlik yoğun bir saldırıyla karşılaştı. Diktatörlük binbir türlü engelle dernekleşmeyi engellemeye çalıştı. Bu engeller sabırla ve kararlılıkla aşılmaya çalışıldı. 12 Eylül öncesinde derneklere fakülte idaresi tarafından oda verilirken, bugün fakülte dışında dernek binası kiralamak zorunda kalındı. Bu, dernekleri parasal sorunlarla yüzyüze getirdi. Öğrenci derneklerine sivil polis yerleştirilerek ve gizli dinleme cihazları konularak baskı ve yıldırma politikası izlendi. Dernek üye ve yöneticileri takip edilerek, evleri basılarak tedirgin edilmeye çalışıldı...

Buna benzer yıldırma ve sindirme politikalarıyla dernekleşme faaliyeti engellenmek istendi. Gençlik kitlesine legal olanaklarla ulaşabilmenin yolları tıkanmaya çalışıldı. Belli ölçülerde de başarı sağlandı.

Tüm bu anlatılanlardan "mutlaka derneklerin canlandırılması için mücadele edilmelidir" anlamı çıkmamalıdır. Ancak, "Biz komünistler yasal imkanlardan yararlanabileceğimiz ölçüde sonuna kadar yararlanmaya çalışmalıyız" (Lenin). Açık ki yasal olanaklar daha geniş bir kitleye ulaşmada daha rahat ve etkili hareket etmemizi sağlayacaktır.

Böyle bakıldığında, öğrenci gençliğin mesleki-demokratik sorunları karşısında yasal olarak örgütleyici birim varsa, neden illegal örgütlenmeye (*) gerek duyalım. Ben legal örgütlenme koşullarının varolduğu görüşündeyim.

Taylan Ocak
İzmir, 16 Kasım 1988

(*) A.Aykut'un yazısında, Öğrenci Birliği illegal bir örgütlenme olarak değil (ki bu çok anlamsız olurdu bugün için), birim temeline dayalı, yasal engelleri aşan, fiili bir örgütlenme olarak savunuluyor. Bu, Ö.D'ne alternatif değil, onun belirli sınırlılıklarını aşan, onu tamamlayan, daha doğrusu ona hukuki engeller karşısında bile varolma olanağı tanıyan bir örgütlenme biçimi olarak ele alınıyor. Daha önce EKİM'de de bu düşünce, "Dernekler olsa da olmasa da öğrenci örgütlenmesi bu temele oturmak zorundadır" şeklinde dile getirilmişti (Sayı:8, s.19). Eski ÖDTÜ-ÖTK bunun iyi bir örneği idi.

Ekim'i okuyor ve okutuyoruz

Biz İzmir yöresinde bir köyde oturan Ekim taraftarlarıyız. Köyümüz değişik yörelerden gelen ailelerden oluşuyor.

Uzun süreden beri Ekim'i okuyoruz. Önceleri farklı düşünceleri savunuyorduk. Ekim'i okumaya başladıktan sonra, bizimle ilişkide olan arkadaşların da yardımıyla Ekim'in siyasi çizgisini benimsedik.

Köyümüzde grubumuz var. Bu henüz bir başlangıç... Köyde çeşitli fabrikalarda çalışan bir çok işçi var. Bunlar mücadeleye yatkın, düzene karşı öfkesi ve kini olan, ilerici, gelişmeye açık insanlar. Bu işçilerden bir kaçıyla ilişkimiz var. Ayrıca pek çoğuna da Ekim'i okutuyoruz. Oldukça ilgililer ve Ekim'e saygı duyuyorlar. İlerde bu ilişkileri farklı ilişkilere dönüştüreceğimizden kuşkumuz yok.

Ayrıca köyümüzde önemli ölçüde, pazara yönelik, makinalaşmış tarımsal üretim yapılıyor. Yöremizde üretilen ürünler; zeytin, pamuk ve tütün. Köylüler ürettiklerini köyde bulunan zeytinyağ ve çırçır fabrikalarına satıyorlar. Yani kapitalistler köyümüze girmiş durumdalar. Bu durum yalnızca bizim köy için değil, yöremizdeki tüm köyler için geçerli. Köylüler artık tarlada ilkel tarım araçlarıyla değil, modern tarım aletleriyle üretim yapıyorlar. Ve sermaye ile doğrudan ilişki içerisindeler. Ürünleri ucuz fiyata alan kapitalist işletmeler köylüleri sömürüyor.

Bundan sonra daha sık ve daha geniş yazmaya çalışacağız.

27 Ekim 1988
Bir grup Ekim taraftarı

Burjuva demokrasisinin içyüzü ya da ABD başkanlık seçimleri-I

C.Kaynak yoldaşın ABD Başkanlık seçimlerinden önce kaleme alınmış yazısını, elimize geç ulaştığından bu sayımızda yayımlıyoruz. Burjuva demokrasisinin ABD'deki somut uygulamasının ötesinde bir ideolojik eleştirisi niteliğindeki bu yazıyı, sayfa olanaklarımızın sınırlılığı nedeniyle yazık ki bölerek yayınlayabiliyoruz.

C.Kaynak

Kuzey Amerikalı seçmenler 8 Kasım günü George Bush ve Michael Dukakis arasında tercihlerini yaparak, son kamuoyu araştırmalarından birine göre ABD halkının %70 oranında tasvip etmediği "uyuşuk" ve "kirli" gördüğü bir başkanlık seçimleri kampanyasını daha sona erdirecekler. ABD'nin uluslararası düzeyde bir çok alandaki önemli ve belirleyici rolünden ötürü başkanlık seçimlerinin sıradan ve o kadar basit bir formalite olmaması gerekirdi. Bu nedenle kampanya boyunca değişik adayların savundukları tezlere ve yaptıkları önerilere ilişkin verileri objektif bir yaklaşımla derleyip seçim sonuçlarının ABD özelinde ve dünya genelinde yaratabilecekleri muhtemel etkiler ve değişiklikler hakkında yorumlarda bulunmayı düşünüyorduk.

Bunu yapabilmek için değişik haber kaynaklarının yanısıra özellikle *Washington Post, New-York Times, Wall Strett Journal* çıkışlı haberleri dikkate alarak gelişmeleri batı haber dünyasında otorite oluşturan *Le Monde* gibi gazetelerden izlemeye çalıştık. Fakat kampanyanın gerek içeriği gerek biçimi başlangıçta tasarladığımız bu yaklaşımın tamamen dışında gelişti ve adayalar arasında tartışılan, polemik konusu olan düşünceler -ki bunlara düşünce demek için dahi epeyce de zorlanmak gerekiyor- ABD dışındaki benzer siyasi rejimlere sahip ülkelerde gözetilen asgari normların kat kat aşağısında kalıyorlar. Aşağıda ister istemez vermek zorunda kalacağımız bir kaç alıntı bu "düşünce çatışmasının" içeriği ve seviyesi hakkında okurlara kendilerinin özgür bir yargıda bulunma fırsatı verecektir. Ve biz de konuyu zorunlu olarak güncel aktüalitenin dışında ve farklı bir zeminde değerlendireceğiz.

İktidar, yönetim ve seçimler

Genel oy, seçme ve seçilme hakkı kısacası seçimler siyasi yaşamın bir kurumu olarak biçimsel özellikler taşımalarına rağmen burjuva demokrasisinin en temel kıstasları ve göstergeleri sıfatıyla geleneksel bir kabul görürler. Seçimlerin siyasi yaşamdaki bu fonksiyonu burjuvazinin iktidar olmasından sonra başlamış, zamanla bir çok faktörün etki ve katkısıyla genelleşrek kökleşmiş ve nihayet günümüzdeki ehlilik derecesine erişmiştir.

Yeni ve yükselen sınıf, burjuvazi, ekonomik etkinliğin doğal ve kaçınılmaz uzantısı siyasi önderliği de ele geçirince terimin esas anlamıyla iktidar oldu ve egemen sınıf olarak yeni bir düzen, kendi burjuva düzenini kurdu. Eskimiş çağını doldurmuş ve yıkılan feodal düzene köklü bir alternatif oluşturan ve feodalitenin kutsal farzedilen egemenliğini parçalayan, dağıtan burjuvazi bu defa kendi egemenliğine bir meşruluk kaynağı temin etme sorunu ile karşı karşıya kaldı.

Feodal sistemde egemenliğin meşruluğu dönemin geçer akçesi kutsal hukuk teorisine göre tanrıdan kaynaklanıyordu. Böylece kutsal kökene dayanan ve dolayısıyla meşru kabul edilen egemenlik tanrının yeryüzündeki temsilcisi kral aracılığıyla pratiğe geçiriliyordu. Günümüzde bize ancak mizah konusu olabilecek bu tür doğaüstü varsayımlarla kutsal iradenin temsilcisi kralın icraatı ve varlığı kanıtlanmaya ve haklı kılınmaya çalışılıyordu. Hatta herhangi bir boşluğun doğmasına ve kutsal iradenin temsiliyetinin kesintiye uğramasına meydan vermemek için tanrının yetki devrinin kralın şahsı ile sınırlı olmayıp hanedan sülalesine ait olduğu iddia ediliyordu. Bu şekilde egemenliğin sürekliliği sağlanıyor ve bu süreklilik "kral öldü, yaşasın kral" şiarı ile ifade ediliyordu. Bunları söylerken ister istemez günümüzde bir çok Avrupa ülkesinde rastlanılan kraliyet kalıntıları hatıra geliyor. Bu kalıntılar tarihe karışmış bir sınıfın siyasi temsilcileri olmaktan öte varlıkları

sembolik ve onursal protokoller düzeyine indirgenmiş burjuvazinin de işine sırası gelince pek yarayan pasif manevi bir otorite rolü görüyorlar.

Peki burjuvazi kendi egemenliğinin meşruluk kaynağını nasıl temin etti? Burada belirtilmesinde yarar olan konulardan birisi de burjuvazinin eyleminde temel kıstas teşkil eden akılcı, rasyonel yaklaşımdır ve geçmişten köklü kopuşun mihenk taşını oluşturuyor. Bu yaklaşım gereği burjuvazi hiçbir dayanağı ve inandırıcılığı olmayan doğa üstü farazaları dinamitleyip iflas ettirmeden iktidarını oturtamazdı. Yapılan da o oldu ve burjuvazi iktidarını sürekli kılmak için "ulusal egemenlik" teorisine sarıldı. Ona göre egemenliğin kaynağı ve kökeni tanrının iradesi değil ulusun iradesidir. Dönemin filozofları arasında polemik konusu olan "ulusal egemenlik", "halk egemenliği" kavramları arasındaki farkların ayrıntılarına girmeden egemenliğe kaynaklık eden ulusal iradenin somutlaştırılması sorununa değinelim.

Toplumun sevk ve iradesine yön verecek ulusun iradesi nasıl belirlenmeli ve somutlaştırılmalıdır? Bu pratik sorunun çözülmesi için belirlenen bazı kıstas ve yöntemlere uyularak ulusun doğrudan tercihlerini dile getirmeye hizmet edecek bir aracın, bir yöntemin bulunması ihtiyacı doğdu. İşte bu aşamada ulusal iradeyi ifade edip somutlaştırmanın en rasyonel yolu seçimlerin bir araç olarak devreye sokulması ile sağlanabildi. Fakat burada seçimler aracılığıyla somutlaştırılan ulusal iradenin hangi perspektife hizmet ettiğini açığa çıkarmak gerekir. İktidar perspektifine mi yoksa yönetime mi?

Yukarıda değindiğimiz sorunlar iktidarın fiilen burjuvazinin eline geçmesinden sonra gündeme geldiler. Dolayısıyla iktidar sorunu çözülmüş ve yapılması gereken onu pekiştirmek koruyup geliştirmek ve sonuç olarak sürekli kılmak için meşru ve yasal bir zemine oturtmaktı. Burjuvazi yeni egemen sınıf olarak toplumu yeniden kendi iktidarının çıkarlarına tekabül eder tarzda organize etti ve bu perspektife hizmet edecek üst yapı kurumlarıyla donattı. Fakat bir düzen kurmak ne kadar önemliyse ona işlerlik ve işlerliğe de süreklilik kazandırmak o kadar önemlidir. Bunu sağlamak için burjuvazi elverişli bir konuma sahipti. Feodaliteye karşı mücadelede önderlik burjuvazide olmasına rağmen esas gücü halk kitleleri ve köylülük oluşturuyordu. Bu nedenle oluşan zımni ama doğal ittifak burjuvaziye ulus adına ve onun ortak çıkarları için hareket ettiğini iddia etmenin elverişli ve avantajlı ortamını sağladı ve zımni ittifaktan doğan bu ortam kurulan yeni düzenin kurumlarına sınıflar üstü ve tarafsız bir imaj vermenin, öyle kabul ettirmenin fırsatını yarattı.

Bu fırsattan yararlanan burjuvazi kendi düzenini diğer sınıf ve katmanlara onaylatarak onları pozitif anlamda kendine suç ortağı etti. Oluşumuna zorun ve rasyonel yöntemlerin eşgüdümlü olarak hizmet ettiği burjuva iktidarın geleceğini garanti altına alabilmek onu tartışma konusu dahi ettirmemekle mümkün olmuştur. Böyle bir statüko yaratmanın yolu sadece zor kullanmalar, iradi dayatmalar veya salt hukuki önlemler değil onun ortamını hazırlamaktan geçer. Bu ortamın oluşması da iktidar kurumlarına daha doğrusu onların en üst bileşkeni devlete "tarafsızlık" ve "sınıflarüstü" damgalarını vurabilmeye bağlıdır. Bunu başarabilmenin ve kabul ettirmenin tek ve en sağlıklı yöntemi burjuvazinin kendi dışındaki sınıf ve katmanları aşamalı olarak, burjuvazinin egemenliğinin pekişmesine orantılı olarak, sözkonusu kurumların işlerliğine ortak etmektir. Burada bahsedilen ortaklık sadece kurulu düzenin, burjuva sistemin çarklarını döndürmeye yapılan katkı ile sınırlıdır. Sistemin bu şekilde işlemesiyle iktidar sorunu göreceli olarak kendiliğinden tartışma konusu olmaktan çıkar.

İktidar sorunu bu şekilde sağlama alındıktan sonra geriye kalan ona hizmet etmek için oluşturulan mekanizmayı idare etmek ve yönetmektir. Artık yönetim safhasına girilen bu aşamada burjuvazinin sağa sola yasaklar koyup her şeyi tek başına kendisinin yürütmesinin herhangi bir önemi ve anlamı kalmıyor. Elbette teorik olarak başlangıçtan beri mümkün olan bu işlerliğin her zaman günümüzde rastlanılan pratiği yaşanmadı. Yaşanılan evrim bir yandan burjuvazinin egemenliğinin pekişmesi ve ehlileşmesi ile sağlanırken öte yandan çetin mücadeleler sonucu ondan koparılan tavizlerle mümkün oldu.

Burjuvazinin iktidarına hizmet etmek için oluşturulan yönetim mekanizmasına idareci tayin etmekle sınırlı seçim hakkı hiçbir şekilde iktidarın kendisine alternatif aracı fonksiyonunu görmüyor. Dolayısıyla seçimler aracılığıyla belirlenip somutlaştırılan "ulusal irade" iktidara ilişkin değil varolan iktidarın işlerliğini sağlayan irade kurumlarına yönetici atamakla sınırlıdır. Yönetici atamasının "ulusal irade" tarafından seçimler aracılığıyla yapılması yönetici organlara yasallık, meşruluk kazandırıyor. Fakat bu meşruluk mevcut iktidara sadakatle hizmet edildiği oranda geçerliliğini korur. Burjuvazi seçim

aracından yararlanıp yönetime gelmeye çalışan ve hükümet olduktan sonra da onun iktidarına ve çıkarlarına zarar verecek perspektif ve programa sahip girişimleri düzenin yasal silahlarına dayanarak baştan itibaren engeller. Fakat güçler dengesi böyle yasal bir engellemeyi imkansız kılar, daha doğrusu yasalar engellemeye yetmez. Şili örneğinde yaşandığı gibi zor gündeme gelir ve burjuva demokrasisi en ince noktasında kırılır.

Burjuvazinin iktidar kavramını içerikten arındırarak yönetim kavramı ile eşdeğer düzeye indirgemesi basit bir tesadüfün eseri değildir. Böyle davranılarak bir yandan esas iktidar hedefi köreltiliyor öte yandan yönetime gelmenin iktidar olmakla eş anlamlı olduğu kanısı yayılarak iktidara yönelik tüm dikkatler ve mücadele potansiyeli yönetim perspektifine kanalize ediliyor. Hedef saptırtmaktan başka hiçbir işe yaramayan bu kavram kargaşasının pratikte verdiği ürün sözde burjuvazinin iktidarına alternatif olmak için yola çıkan bazı siyasi akımların mücadelelerini yönetim perspektifinde yoğunlaştırıp odaklaştırmalarını ve onu tazeleme aracı olan seçim ağına takılıp kalmalarıdır. Bu yörüngeye düşmekte burjuvazinin değirmenine su taşıyıp onun yarattığı kavram kargaşasına dah afazla gıda vermek anlamını taşıyor.

Başlangıçta "ulusal iradenin" ifade aracı olarak devreye giren ve bu işlevinden ötürü yönetim ile ulus arasında ilişki bağı olan seçimler burjuva demokrasilerinde bu anlamını giderek kaybediyorlar. Sadece bir araç olan seçimler giderek başlıbaşına bir amaca dönüşüyorlar. Bu evrimin en somut örneklerinden birisini burjuva demokrasilerinin ilham kaynağına dönüşen Kuzey Amerika oluşturuyor. Bu arada temsiliyet payı kısıtlı da olsa en kanlı diktatörlerin yönetimi gaspetmelerinden hemen sonra kaşla göz arasında ama mutlaka bir halk oyuna başvurmalarıdır. Bir referandum yapmakla veya bir anayasa onaylatmakla aranan seçmenlerin tercihi değil, o tercih önceden biliniyor hatta istenilen renkte olması için terör ve hileden de bolca faydalanılıyor, bir seçim yapma ihtiyacıdır. Böylece salt amaç düzeyinde başvurulan seçimlerden sonra en kanlı diktatörler bile çoğu kez burjuva demokrasileri nezdinde yasallık kazanıyor ve zamanla demokratlık kortejine kabul ediliyorlar.

"İdeal toplum modeli"

ABD toplumunu her alanda ve en ince detayına kadar denetim altına almış ve bu denetim sayesinde sosyal yaşamı çıkarları doğrultusunda istediği istikamette yönlendirebilen kapitalist emperyalist burjuvazi ABD'nin bazı özelliklerini ön plana çıkararak onu dünya halklarına ideal toplum modeli olarak sunuyor. Bu toplum modelinin benimsenip aynı yaşam tarzına özenilmesiyle mutlak olarak büyüklük, zenginlik, prestij ve refah gibi sıfatlarla anılan ABD toplumunun seviyesine ulaşacağı evrensel bir gerçekmiş gibi savunuluyor. Bu ideal toplum ve yaşam modelinin propagandasının yarattığı hayranlık, özenti ve şartlanmanın boyutlarına ABD dışındaki ülkelerde, en gerisinden en ileri ve en zengin tarihi birikim ve mirasa sahip olanına kadar, her yerde ve günlük yaşamın her adımında, bazen tabii çoğu kez de traji-komik taklitlerine rastlıyoruz.

Burjuvazinin Amerikan toplumunu ideal model olarak sunması ABD'nin ekonomik, askeri ve siyasi alanda kapitalist sistemin önderi olmasının kaçınılmaz ve doğal sonucudur. ABD'nin neden ve nasıl önderlik konumuna yükseldiği ancak kapitalizmin XX.yüzyıldaki gelişim sürecinin ve bu süreç boyunca uluslararası düzeydeki dönüşümlerin analizi sonucu açıklanabilir. Bu sürece damgasını vuran olaylar ve bu olayların yarattığı sonuçlar ABD'yi önce güçlü konuma ve zamanla da önderlik konumuna yükseltmiştir. Her birisi bir dönüm noktası oluşturan tarihi gelişmelerin başlıcaları Avrupa kapitalist devletlerine güç kaybettiren I.emperyalist savaş, kapitalizmin iflasını gündeme getiren ve o nedenle reorganisazyona neden olan 1929 borsa krizi ve nihayet II.emperyalist savaştır.

Değişik bir ifadeyle büyük Ekim Devriminden sonra safları sıklaştırıp savunmaya geçmek zorunda kalan kapitalist sistemin dengesiz ve sıçramalı gelişmesi, XX.yüzyıla damgasını vuran bu gelişmelerin etkisiyle ABD topraklarında hayat bulmuştur, kapitalist sistemin ağırlık merkezi Atlantik ötesine kaymıştır. Bu tarihi sürecin değişik düzeydeki ayrıntılarına girilmeden, sistemin işlerliğine etkide bulunan, ivme katan gelişmeler ABD'nin özel koşullarının ışığında incelenmeden ABD'nin sırrını çözmek mümkün değildir. Birikimin eksikliği ve maddi koşulların kısıtlılığı ABD'nin durumunu ve konumunu bir bütünlük içinde ve teferruatlı olarak değerlendirmeyi imkansız kılıyor.

Durum böyle olunca ancak somut olaylar vesile edilerek ABD'nin sorunlarını tek tek parçalar halinde incelemek seçeneği kalıyor. Bu nedenle bu yazımıza başkanlık seçimlerini ve ABD'nin nere-

deyse altın çağı diye anılmaya kadar vardırılan Reaganlı yıllar üzerinde duracağız.

ABD'nin siyasi istikrarı

Burjuva siyasi çevrelerde ABD toplumunun kutsanan özelliklerinden en belirgini ABD siyasi hayatında gözlemlenebilen siyasi istikrarlılıktır. ABD siyasi kurumlarının pürüzsüz işlerliği her kapitalist ülkede özellikle de ileri batı demokrasilerinde burjuvazinin ve onun siyasi sözcülerinin özledikleri ve hasretini çektikleri bir faktördür. Anglosakson siyasi rejimine benzemeye, onun istikrarlık düzeyine erişmeye ve bunun da ancak grupçu, kişisel sürtüşmelerden sıyrılıp temel "ulusal çıkarlar" etrafında uzlaşmaların sağlanıp sorumlu davranılmasıyla mümkün olduğu dillerden düşmüyor.

Fakat, her ne kadar düşünce düzeyinde ve iradi davranışlarda böyle bir eğilim net olarak görülmesine rağmen bir türlü pratik uygulamasına geçilemiyor. Örneğin İtalya çok gelişmiş ileri kapitalist bir ülke olmasıyla birlikte neden ABD'nin çığırında yürüyüp periyodik hükümet krizlerine son vermiyor? İstikrarın nedenlerini toplumun kültürel düzeyi, siyasi kurumların işlerliğindeki esnekliği, yönetici kadroların olgunluğu ve sorumluluğu ile açıklamak mümkün olsaydı ABD dışında ve bu kriterlere uyan örnekler bulmak çok kolaydı. Nitekim Batı Avrupa'nın bir çok ülkesi ABD'yi hiç de aratmayacak düzeyde kültürel birikime, ehli anayasalara, bilinçli, sorumlu, becerikli, usta, kısacası çaplı devlet adamlarına ve yönetici kadrolara sahipler. Buna rağmen bir hiç uğruna fırtınalar koparılıyor, hükümetler devriliyor- Belçika'nın dil sorunu nice hükümetin başını yedi, seçimler yapılıyor, iyi olmadı bir daha yapalım deniliyor vs.

Bir sistemin biçimsel yapısına, işlerlik kaidelerine ve ona yön veren kişilerin özelliklerine dayanılarak, onlar kıstas alınarak sorunun özü, kökeni irdelenemez. Sorunun kökenini kavramak için onun dış görünümünü oluşturan ve dolayısıyla tali olan biçimsel özellikleri kenarda tutmak, kişilerden ve onların iradesinden bağımsız olarak var olan somut, objektif kıstaslardan hareket etmek gerekir. Bu ise bizi toplumdaki alt yapı-üst yapı ilişkilerine götürür. Burjuva bilim adamlarının dahi açıkça kabul ettikleri, siyasetçilerinin de sıkıştırıldıklarında doğruluğunu itiraf etmek zorunda kaldıkları Marksist analizin alt yapı-üst yapı tesbitlerinin rehber edinilmesiyle siyasi istikarar nedenleri açıklanabilir.

Toplumsal örgütlülüğün çatısını oluşturan kurumların üzerinde yükseldiği temel toplumun alt yapısını oluşturan sosyo-ekonomik bileşimdir. Alt yapının belirlediği onun özelliklerini taşıyan, onun ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü kültürel, sosyal, hukuki ve siyasi kurumlar toplumsal örgütlülüğün üst yapı kurumlarlarını oluştururlar. ABD toplumunun sosyo-ekonomik yapısının özelliklerini belirtmemize hiç de gerek yok. Tekelci emperyalist burjuvazinin egemen sınıf sıfatıyla ABD toplumunu teferruatlı ve katı bir denetim altında tuttuğunu belirttik. Aynı şekilde birinci bölümde seçimlerin burjuva demokrasilerinde burjuvazinin iktidarına hizmetçi atamaktan başka bir fonksiyon görmediklerini açıklamaya ve ispat etmeye çalıştık. İşte ABD Başkanlık seçimlerinde sağlanan mutabakat, uzlaşma siyasi istikrarın bir bakıma teminatı oluyor.

Neden? Başkanlık seçimlerinin Türkçesi şudur: ABD burjuvazisinin kendisine siyasi bir sözcü veya temsilci seçmesi gerekiyor. Adına başkan denen bu sözcünün kişiliği hakkında burjuvazinin önce kendi içinde tercihini yapıp kararını vermesi gerekir. Bu yapıldıktan sonra alınan kararın ABD halkına seçimler aracılığıyla onaylatılması gerekir. Hepsi bu kadar, tasvir karikatüre de benzese sorun bundan ibaret. Şimdi sorunu önce burjuvazinin tercihini sonra da bu tercihin seçimlerle nasıl halka onaylatıldığını açıklamaya çalışalım.

250 milyonluk bir ülkede ekonomik hayatı denetleyen bir avuç tekelci şirket faaliyet yürütüyor. Tekelciliğin boyutları yükseldikçe şirketlerin sayısı giderek azalıyor. Dolayısıyla tekelci burjuvazinin safları arınıyor ve birleşimi homojenleşiyor. Ekonomik kudretin sayılı ellerde odaklaşması, çıkarları çelişen tekellerin birbirlerini yutarak, yok ederek çelişkilerini çözmeleri galip gelip yaşamını sürdüren gruplar arasındaki uyumu sağlıyor. Çıkar çelişkilerinin bu şekilde törpülenerek giderilmesiyle oluşan ortamda geleceğe ait seçenekler ve politikaların saptanması en güçlü bir iki tekelin tavırlarını belirlemesine kalıyor.

ABD'deki tekelleşmenin boyutlarını basın sektöründe ele almayı uygun gördük, nedenine ilerde değineceğimiz 1986 verilerine göre ABD'de 1657 gazetenin günlük toplam dağıtım rakamı 62.502.036'dır. 1900 yılında 915 değişik şekilde basılan 2046 günlük gazetenin 2023 sahibi vardı. 1986'da yayına devam eden 1657 günlük gazetenin mülkiyeti sadece 600 kişiye inmiştir fakat etkinlik sahası genişletilerek 1520 şehirde çıkıyorlar. Tekel-

leşme süreci gittikçe hızlanıyor, en güçlü basın grubu Gannett 96 günlük gazeteyi kontrol ederken Kanadalı bir iş adamı Kenneth R.Thomson'un piyasaya bir dalmasıyla çoğu orta halli toplam 102 günlük gazeteyi satın aldı.

1983'de 28, 1984'te 43, 1985'te 52, 1986'da 99 olmak üzere 1970 yılından beri 530 gazete el değiştirdi. Şu anda 12 kadar basın grubu çıkardıkları 400 günlük gazete ile 62 milyonu aşkın toplam dağıtımın %65'ini kontrol ediyorlar. Uzman çevrelerce yapılan araştırmalara dayanılarak kısa sürede 500'ü aşkın günlük gazete ve yüz kadar küçük grup (2 veya 3 gazeteye sahip) yok olmak zorunda kalacaklar. Bu evrimin sonucu gelecek 10 yıl sonunda yaklaşık 12 grubun gazetelerinin %75'ini ele geçirmeleriyle toplam dağıtımın %90'ını denetim altına alacaklar.

Basın sektöründe yaşanan bu ayrışma ve tekelleşme ABD ekonomisinin diğer sektörlerinde erişilen tekelleşmenin boyutlarında değildir. Buna rağmen eğilimin yönünü saptamaya yetiyor. Sanayi dallarındaki tekelleşmenin zirveye tırmandığı ve bu denli bir tekelleşmenin damgasını vurduğu ekonomik yapı ABD tekelci burjuvazisinin siyasi seçeneklerini basitleştiriyor. Ekonomideki uç boyutlarda yaşanan tekelleşmenin etkisi doğrudan üst yapıya, siyasi düzeye ve onun tepesini oluşturan başkanlık kurumuna yansıyor. ABD burjuvazisinin kendisine siyasi sözcü seçme sorunu basitleşirken bu bir kaç güçlü tekel temsilcisinin bir kokteylde veya brifingde bir araya gelerek bir aday üzerinde mutabık kalmaları sonucu alınan bir karar düzeyine indirgenmemelidir. Sonuçta aynı noktaya gelinmesine rağmen uyulan formaliteler vardır.

Bu formaliteler ABD siyasi rejiminin işlerlik kurallarıdır. Nasıl ki ABD ekonomisini bir kaç tekel kontrol edip yön veriyorsa siyasi hayatını da bu tekellerin çıkarları doğrultusunda yönlendiren ve egemen olan sadece iki parti var: Demokrat Parti ve Cumhuriyetçi Parti. Burjuva demokrasisinin bir türevi olan başkanlık sistemi siyasi anlamda tekelci ve dolayısıyla en anti-demokratik sistemdir. Seçenek hakkını iki adaydan birine indirgediği için başkanlık sistemi zorunlu olarak toplumda bir kutuplaşma yaratıyor. Sistemin yarattığı bu kutuplaşma zorunluluğu üçüncü veya iki kampın dışında kalan akımların, etiketi ne olursa olsun, ya yok olmalarını ya da iki kutuptan birisini seçenek yaparak onun güdümüne girmeyi ve süreçle de tamamen içinde erime ile karşı karşıya bırakıyor. Şu anda yüzlerce bağımsız adayın kampanya yürütmesine rağmen ünleri evlerinin dışına taşınıyor. ABD Dukakis ve Bush'tan ibaretmiş gibi görünüyor. Demokrat ve Cumhuriyetçi adaylar dışındakilerin tanık oldukları tecritlik onların yeteneksizliği veya silikliğinin ürünü değil, herhangi bir tekel lobisinin desteğinden yoksun olmalarının sonucudur.

ABD burjuvazisinin çıkarlarını savunmada birbirleriyle yarışan ve aralarında üslupten başka hiçbir fark olmayan Demokratl ve Cumhuriyetçi partiler nöbetleşe yönetime getiriliyorlar. Nöbette değişiklik yapmanın kıstası ise yönetimdekilerin yıpranma düzeyi ile sınırlı kalıyor. Yıpranmanın kıstaslarının neler olduğuna sonra değineceğiz, ondan önce tekel lobilerinin tercihlerini seçmenlere nasıl onaylattıklarını açıklamaya çalışalım.

(Devam edecek)

Cezaevi direnişi

(Başlarafı s.6'da)
maya yeterlidir.

Siyasal tutuklu direnişlerinin ortaya çıkardığı bir diğer gerçek de, sosyal demokratların (ve onların partisi SHP'nin) karşı-devrimci ve halka karşı ikiyüzlü tutumuydu. SHP, cezaevlerindeki direnişlerin bir anda yaygınlaşması, ölüm oruçlarına dönüşüp başta ilerici ve devrimci çevreleri olmak üzere, işçi ve emekçilerin ileri kesimlerini duyarlı hale getirmesi ve çok çeşitli eylemliliklere neden olması karşısında, büyük bir telaş ve tedirginliğe kapıldı. Bu eylemliliğin ciddiye alınacak düzeyde kendi tabanında yankı bulması SHP'yi iyice telaşlandırdı, çileden çıkardı. Bu eylemliliği, her zamanki itfaiyeci tutumuyla geriye çekmeyi de başaramayınca, asıl kimliğini sergilemek durumunda kaldı. Cezaevlerindeki direnişleri "şiddet hareketleri" olarak niteleyip, hükümete arka çıktı. Bu, SHP'nin gerçek yüzüydü ve bu eylemler vesilesiyle bir kez daha açığa çıktı.

Sanıyoruz ki, bu durum, kah DSP'den, kah SHP'den "demokrasi" bekleyen, SHP'nin iktidar olmasını SHP'den daha çok arzulayan burjuva liberallerine ve burjuva reformizmiyle araya hala sınırlar çizemeyen, reformizmle bağlarını hala tam olarak kesemeyen bir kısım devrimci demokratlarımıza hatırı sayılır bir şamar olmuştur.

Cezaevlerinde devrimci onuru ve siyasal kimliği koruma başta olmak üzere, her türden karşı-devrimci saldırıya karşı direnme görevi önemini ve aciliyetini koruyor. Bize düşen, cezaevlerindeki devrimcilerin yükselttikleri bu onurlu kavga karşısında daha bir duyarlı olmak ve artan bir destek vermektir.

J.V.Stalin'in 109. doğum yıldönümü anısına:

Partinin köylü sorunundaki üç temel sloganı üzerine

YAN-SKİ YOLDAŞA YANIT

J.V.Stalin

Yan-Ski yoldaş,

Mektubunuzu zamanında aldım. Biraz geciktirerek yanıtlıyorum, bunun için beni bağışlamanızı dilerim.

1. Lenin, "her devrimin en temel sorunu devlet iktidarı sorunudur" der. ("Devrimin Temel Sorunlarından Biri", c.XXI, s.142, Rusça) İktidarı elinde tutan hangi sınıftır ya da hangi sınıflardır; devrilmesi gereken hangi sınıftır ya da hangi sınıflardır; iktidarı alması gereken hangi sınıftır ya da sınıflardır, işte "her devrimin en temel sorunu" budur.

Devrimin şu ya da bu aşaması boyunca yürürlükte kalan, partinin temel stratejik sloganları, Lenin'in bu ana tezine bütünüyle ve kayıtsız şartsız dayanmazlarsa, temel slogan olarak nitelendirilmezler. Temel sloganlar, ancak sınıf güçlerinin Marksist incelemesine dayanırlarsa; devrimci güçlerin sınıf mücadelesi cephesindeki düzenlemesinin doğru bir şemasını çiziyorlarsa; kitlelerin, devrimin zaferi için mücadele cephesine doğru, iktidarın yeni sınıf tarafından ele geçirilmesi için savaş cephesine doğru ilerlemesini kolaylaştırıyorsa; büyük halk kitleleri içinden derlenmiş ve bu görevin yerine getirilmesinde zorunlu olan geniş ve güçlü bir siyasal ordunun oluşması için partiye yardım ediyorlarsa, doğru olabilirler.

Devrimin şu ya da bu aşamasında yenilgileri ve gerilemeleri, başarısızlıkları ve bazı taktik yanılgıları olabilir; ama bu, temel stratejik sloganın yanlış olduğu anlamına gelmez. Örneğin, 1905 Devrimi yenilgiye uğramış olmasına karşın, devrimimizin *birinci* aşamasında, "burjuva demokratik devrimin zaferi için, burjuvaziyi tarafsızlaştırarak, çara ve büyük toprak sahiplerine karşı bütün köylü ile bilrikte" sloganı tamamen doğru bir slogandı.

Onun için, partinin temel sloganı sorununu, devrimin şu ya da bu gelişme aşamasındaki yenilgiler ve başarısızlıklar sorunuyla karıştırmamalıdır.

Devrimin akışı içinde partinin temel sloganının, eski sınıfların ya da eski sınıfın iktidardan düşürülmesi, ama devrimini bu slogandan doğan temel taleplerinden bir kısmının gerçekleştirilememesi ya da bunların gerçekleştirilmesinin yeni bir devrimi gerektirmesi hali olabilir; ama bu da, temel sloganın yanlış olduğunu göstermez. Örneğin 1917 Şubat Devrimi, çarlığı ve büyük toprak sahiplerini iktidardan düşürdü, ama bunların topraklarımn ellerinden alınması vb. sonucunu vermedi; bunun böyle olması, devrimin birinci aşamasındaki temel sloganımızın yanlış olduğunun kanıtı değildir. Ya da örneğin: Ekim Devrimi, burjuvazinin iktidardan düşürülmesini ve iktidarın proletaryanın eline geçmesini sağladı, ama bu devrim de hemen: a) genel olarak, burjuva demokratik devrimini tamamlamadı, ve b) özel olarak, kırlarda kulakların tecridini sağlamadı; bu süreci belirli bir zaman süresi içinde sıraya koydu. Ama bu da, "proletaryanın iktidarı için, orta köylülüğü tarafsızlaştırarak, yoksul köylülükle birlikte, ve kırda kapitalizme karşı" olan devrimin *ikinci* aşamasındaki sloganımızın yanlış olduğunu göstermez.

Onun için, partinin temel sloganı sorunuyla, bu *slogandan* doğan şu ya bu taleplerin gerçekleştirilmesinin gecikmesi ve biçimleri sorununu karıştırmamalıdır.

Bu nedenle, partimizin stratejik sloganlarını, ne devrimci hareketin şu ya da bu dönemindeki ikincil başarı ya da yenilgileri bakımından, ne de bu sloganlardan doğan şu ya da bu taleplerin gerçekleşmesinin gecikmesi, ya da biçimleri açısından değerlendirilemez. Partinin stratejik sloganları, ancak sınıf güçlerinin Marksist incelenmesi açısından ve devrimin zaferi için, iktidarın yeni sınıfın elinde yoğunlaşması için mücadele cephesindeki devrim güçlerinin doğru düzenlenmesi açısından değerlendirilebilir.

Sizin yanılgınız Yan-ski yoldaş, bu son derece öneli metodolojik sorunu gözden kaçırmış olmanız, ya da onu anlamamış olmanızdır.

2. Mektubunuzda şöyle yazıyorsunuz:

"Bütün köylülük ile birlikte ancak Ekime kadar ittifak halinde yürüdüğümüzü söylemek doğru mudur? Hayır, doğru değildir. 'Bütün köylülükle ittifak'sloganı Ekimden önce, *Ekim sırasında ve Ekimden sonraki ilk dönemde* köylülüğün tümünün, burjuva devriminin tamamlanmasında çıkarı olduğu için yürürlükte idi."

Bu pasajdan çıkan anlam şudur ki, partinin, devrimin *birinci* aşamasındaki (1905-1917 Şubatı), çarın ve büyük toprak sahiplerinin iktidarını yıkarak, proletaryanın ve köylülüğün iktidarını kurmanın sözkonusu olduğu aşamadaki stratejik sloganı, burjuvazinin iktidarının devrilmesi ve proleter diktatörlüğün kurulmasının sözkonusu olduğu, devrimin *ikinci* aşamasındaki (Şubat 1917-Ekim 1917) stratejik sloganından *hiç de değişik değildir*. Demek ki, siz, burjuva demokratik devrim ile proleter sosyalist devrim arasındaki temel farkı yadsıyorsunuz. Ve siz hata yapıyorsunuz, çünkü görünüşe göre, stratejik sloganın temel temasının devrimin belli bir aşamasında iktidar sorunu olduğu, *hangi* sınıfın devrildiği ve iktidarın *hangi* sınıfın eline geçtiği sorunu olduğu -bu basit şeyi anlamak istemiyorsunuz. Burada bütünüyle hatalı olduğunuzu göstermeye gerek bile yok.

Köylülüğün tümünün, burjuva devriminin tamamlanmasında çıkarı olduğu için, Ekim sırasında ve Ekimden sonraki birinci dönemde "*bütün* köylülük ile ittifak" sloganını uyguladığımızı söylüyorsunuz. Ama Ekim ayaklanmasının ve Ekim devriminin burjuva devrimini tamamlamakla yetindiğini, ya da bu görevi temel görev saydığını size kim söyledi? Bunu nerden çıkardınız? Burjuvazinin iktidardan devrilmesini ve proleter diktatörlüğünün kurulmasını, burjuva devrimi çerçevesi içinde durdurmak mümkün müdür? Proleter diktatörlüğünün gerçekleştirilmesi, burjuva devrimi çerçevesi dışına taşmak demek değil midir? Kulakların (ki onlar da köylüdür) burjuvazinin devrilmesini ve iktidarın proletaryanın eline geçmesini destekleyebilecekleri nasıl söylenebilir? Toprağın ulusallaştırılması, toprakta özel mülkiyetin kaldırılması, toprak alımsatımının yasaklanması gibi yasaların, bunlar sosyalist yasalar sayılmamakla birlikte, bizde kulaklarla ittifak halinde değil, tam tersine onlara karşı *mücadelenin* gereği olarak kabul edildiği nasıl yadsınabilir. Kulakların (ki onlar da köylüdür) Sovyet iktidarının kabul ettiği, fabrikaların, büyük atelyelerin, demiryollarının, bankaların vb. kamulaştırılması kararnamelerini, yada emperyalist savaşın iç savaşa çevrilmesi sloganını kabul edebilecekleri nasıl söylenebilir? Ekim Devriminde esas olan şeyin bu ve bunlara benzer davranışlar ve burjuvazinin iktidardan düşürülerek proleter diktatörlüğünün kurulması olmayıp, burjuva devriminin tamamlanması olduğu nasıl söylenebilir?

Ekim Devriminin başlıca görevlerinden birinin burjuva devriminin tamamlanması olduğu; Ekim Devrimi olmadan burjuva devriminin sonuna kadar götürülemeyeceği ve aynı biçimde burjuva devrimi tamamlanmadan Ekim Devriminin durumunun sağlamlaşamayacağı; ve Ekim Devriminin burjuva devrimini tamamladığı ölçüde bütün köylülerin sevgisini kazanacağı, tartışma götürmez bir gerçektir. Bu, kesin olarak böyledir. Ama bundan ötürü, burjuva devriminin tamamlanmasının, Ekim Devriminin bir sonucu değil de, onun özü ya da temel hedefi olduğunu söyleyebilir miyiz? O zaman, Ekim Devriminin ana hedefi nerede kalır: burjuvazinin iktidardan uzaklaştırılması, proleter diktatörlüğünün kurulması, emperyalist savaşın iç savaşa çevrilmesi, kapitalistlerin mülksüzleştirilmesi vb.? Ve eğer stratejik sloganın ana teması, her devrimin temel sorunuysa, yani temel sorun, iktidarın bir sınıfın elinden bir başka sınıfın eline geçmesi sorunuysa, bundan açıkça, burjuva devriminin proletarya iktidarı tarafından tamamlanması sorununun, iktidarın burjuvaziden proletaryanın eline geçmesi sorunuyla, yani devrimin ikinci aşamasındaki stratejik sloganın ana temasını oluşturan sorunla birbirine karıştırılmaması gerektiği sonucu çıkmaz mı?

Sovyet iktidarının en büyük yapıtlarından biri, burjuva devrimini tamamlamış ve ortaçağ çamurunu kökünden temizlemiş olmasıdır. Kır için bu olay, son derece önemli ve gerçekten kesin bir olaydır. Eğer bu gerçekleşmeseydi, Marx'm daha geçen yüzyılın ikinci yarısında sözünü ettiği köylü savaşları ile proleter devrimi birleşemezdi. Eğer bu gerçekleşmeseydi, Ekim Devriminin kendisi, sağlam bir temele oturtulamazdı. Ve şu önemli koşulu da gözden kaçırmamalı: burjuva devriminin tamamlanması, bir defada başarılan bir iş değildir. Gerçekte bu devrim, koca bir dönem içinde adım adım gerçekleştirildi. Bu döneme, mektubunuzda belirttiğiniz gibi yalnız 1918'in bir kısmı değil, (Volga ve Ural bölgelerinde olduğu gibi) 1919'un bir kısmı ile (Ukranya'da olduğu gibi) 1919-1920 yıllarının bir kısmı da girer. Burada sözünü ettiğim, köylülüğün tümünün, büyük toprak sahiplerinin iktidarının yeniden kurulması

tehlikesinin karşısına dikildiğini görerek, burjuva devrimini tamamlamak ve bu devrimin meyvelerini korumak için *bir bütün* olarak sovyet iktidarı çevresinde toplandığı günler, Kolçak ve Denikin'in saldırıya geçtiği günlerdir. Lenin'den aktardığımız pasajları ve partinin sloganlarını uygulama mekanizmasını tam olarak anlayabilmek için, canlı gerçeğin temsil ettiği süreçlerin çapraşıklığı ve çeşitliliğini, doğrudan doğruya sosyalist nitelik taşıyan görevler ile burjuva devrimini tamamlama niteliğindeki görevler arasında "kaprisli" kucaklaşmayı, daima gözönünde bulundurmak gerektir. Bu sözkonusu kucaklaşma, partinin, devrimin *ikinci* aşamasındaki sloganın yanlış olduğunu mu gösterir. Bu sloganın, devrimin *birinci* aşamasındaki slogandan değişik olmadığını mı gösterir? Hayır, böyle bir şey söylenemez. Tam tersine, bu grift oluş, ancak partinin, devrimin ikinci aşamasındaki sloganını doğrular: proletaryanın iktidarı için yoksul köylülükle birlikte, kent ve kır kapitalist burjuvazisine karşı vb. Niçin? Çünkü burjuva devrimini tamamlamak için, ilk önce, Ekimde iktidarı burjuvaziden almak ve proletaryanın iktidarını kurmak gerekti, çünkü, ancak bu iktidar, burjuva devrimini tamamlayabilirdi. Oysa Ekimde proletarya iktidarını kurabilmek için de, burjuvaziyi devirmeye ve proletaryanın iktidarını kurmaya muktedir *uygun* bir siyasal ordu hazırlamak ve örgütlendirmek gerekiyordu. Tanıtlamaya gerek yok ki, biz *böyle* bir siyasal orduyu, ancak şu slogan altında hazırlayabildik ve örgütlendirebildik: proletarya diktatörlüğü için, burjuvaziye karşı proletaryayla yoksul köylülüğün ittifakı. Açıktır ki, 1917 Nisanından Ekimine kadar uygulanan *böyle bir* stratejik slogan olmasaydı, böyle bir siyasal ordumuz da olmazdı ve bunun sonucu olarak Ekimde düşmanı yenemezdik, bunun sonucu olarak da burjuva devrimini tamamlama olanağını elde edemezdik.

İşte bunun için burjuva devrimin tamamlanmasını, devrimin ikinci aşamasının stratejik sloganıyla, iktidarın proletarya tarafından alınmasını sağlama görevini içeren sloganla karşılaştırmamalıdır.

Bütün bu "çelişkiler"den kaçınmanın tek yolu vardır; devrimin birinci aşamasındaki (burjuva demokratik devrim aşaması) stratejik slogan ile, devrimin ikinci aşamasındaki (proletarya devrimi) stratejik slogan arasındaki temel farkı bilmek; devrimin birinci aşamasında burjuva demokratik devrim için *bütün* köylülükle birlikte yürüdüğümüzü ve devrimin ikinci aşamasında da, *yoksul* köylüyle birlikte, sermayenin iktidarına karşı proletarya devrimi için yürüdüğümüzü bilmektir. Bunu kabul etmeliyiz, çünkü devrimin birinci ve ikinci aşamalarında sınıf güçlerinin tahlili, bizi,buna zorlamaktadır. Yoksa, 1917 Şubatına kadar, proletaryanın ve köylülüğün *demokratik* devrimci diktatörlüğü sloganıyla eylemimizi yürütmemize karşılık, Şubat 1917'den sonra niçin bu sloganın yerine, proletaryanın ve *yoksul* köylülüğün *sosyalist* diktatörlüğü sloganını kabul ettiğimizi açıklamamız olanaksız olur. Kabul etmeniz gerekir ki, Yan-ski yoldaş, 1917 Mart-Nisanında bir sloganın bırakılıp bir başkasının alınmasını, sizin şemanızla açıklamak olanaksızdır.

Partinin bu iki stratejik sloganı arasındaki temel farka, Lenin, daha *İki Taktik* adlı broşüründe işaret etmişti. Burjuva demokratik devrimin hazırlanması sırasında partinin sloganını Lenin şöyle formüle ediyor:

"Proletarya, kuvvet yoluyla otokrasiyi ezmek ve burjuvazinin tutarsızlığını etkisiz hale getirmek için köylü yığınlarıyla ittifak kurarak demokratik devrimi sonuna kadar götürmelidir." (s.VIII, s.96, Rusça.)(*)

Başka bir deyişle: demokratik devrimi gerçekleştirmek için burjuvaziyi tarafsızlaştırarak, otokrasiye karşı bütün köylülükle birlikte.

Partinin sosyalist devriminin hazırlanma dönemindeki sloganına gelince, Lenin, bunu da şöyle förmüle ediyordu:

"Proletarya, kuvvet yoluyla burjuvazinin direncini kırabilmek için, köylülüğün ve küçük-burjuvazinin kararsızlığını etkisiz hale getirmek için, halkın yarı-proleter unsurlarıyla ittifak kurarak sosyalist devrimi başarmalıdır." (İbidem.)(**)

Başka bir deyişle: sosyalist devrim için yoksul köylülük ve genel olarak halkın yarı-proleter tabakalarıyla birlikte, kent ve kır küçük-burjuvazisini tarafsızlaştırarak, burjuvaziye karşı.

Bu, 1905'te idi.

1917 Nisanında Lenin, o zamanki siyasal durumu, proletaryanın ve köylülüğün demokratik devrimci yönetimiyle burjuvazinin gerçek iktidarının girift hale gelişi olarak nitelendirdikten sonra şöyle diyordu:

"Bugünkü Rusya'da özgün olan şey, proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyinin yetersizliğinden ötürü, iktidarı burjuvaziye vermiş olan devrimin *bi-*

(*) V. İ.Lenin, *Demokratik Devrimde Sosyal-Demokrasinin İki Taktiği*, s.114, -Ed.

(**) *İbidem*, s.114. -Ed.

rinci (*) aşamasından, iktidarı proletaryaya ve köylülüğün *yoksul*(*) tabakalarına devredecek olan *ikinci aşamasına geçiştir*." ("*Nisan Tezleri*", c.XX, s.88, Rusça.) (**)

1917 Ağustos sonunda, Ekimin hazırlığı hızla ilerlerken, Lenin, "Köylüler ve İşçiler" adlı yazısında şöyle diyordu.

"Yalnız proletarya ve *köylülük*, (*) krallığı devirebilirler. O çağda sınıf siyasetimizin belirleyici ilkesi bu olmuştur. (1905 sözkonusudur - J.St.) Ve bu ilke doğru idi. 1917 Şubat ve Mart ayları, bu ilkeyi bir kez daha doğrulamaktan başka bir şey yapmadı.

Yalnız proletarya, en *yoksul köylülüğü* (*) (programımızın ifade ettiği gibi yarı-proleterleri) yöneterek, savaşı demokratik bir barışla sona erdirebilir, savaşın neden olduğu yaraları sarabilir ve sosyalizme doğru mutlak olarak zorunlu olan, acil bir hale gelen ilk adımları atabilir; şimdi sınıf siyasetimizi belirleyen ilke budur." (s.XXI, s.111, Rusça)(***)

Bu sözlerden, bizim *bugünkü* iktidarımızın, proletaryanın *ve* yoksul köylülüğün iktidarı olduğu sonucu çıkarılmamalıdır. Bu, besbelli ki yanlıştır. Ekime doğru proletaryanın ve yoksul köylülüğün diktatörlüğü sloganı altında yürüdük ve bunu,her ne kadar daha o zaman biz Bolşevikler çoğunlukta olduğumuz için proletarya iktidarı bir gerçek idiyse de, sol-kanat sosyalist-devrimcilerle bir blok teşkil ederek onlarla yönetimi paylaştığımız sürece, biçimsel olarak, Ekimde gerçekleştirdik. Bununla birlikte, sol-kanat sosyalist devrimcilerin "darbesi"nden sonra, bunlarla kurduğumuz blok parçalandıktan ve iktidarın *tamamı kayıtsız şartsız tek bir* partinin, devletin yönemini başka bir partiyle paylaşmayan ve paylaşamayan bizim partimizin eline geçtikten sonra, proletaryanın *ve* yoksul köylülüğün diktatörlüğü resmen sona erdi. Bu, bizde proletaryanın diktatörlüğü denen şeydir.

Ve nihayet, 1918 Kasımında devrimin izlediği yolda bir gözatan Lenin şöyle yazıyordu:

"Evet, köylülüğün *tümüyle* birlikte yürüdüğümüz *sürece* bizim devrimimiz burjuva bir devrimdir. Biz, bunun açık olarak bilincindeydik. Ve bunu, 1905'ten beri yüzlerce, binlerce kez söyledik; biz hiçbir zaman tarihsel sürecin bu gerekli aşamasını ateşe atıp yakmayı, ya da yasalarla ortadan kaldırmayı denemedik. ... Ama, 1917'de, Nisan ayından itibaren *Ekim ayaklanmasından ve* iktidarın *bize geçmesinden* çok önce halka açıkça şöyle diyor ve şunu anlatıyorduk: şimdi devrim yerinde sayamaz, çünkü ülke yol katetmiştir, kapitalizm daha da gelişmiştir, ülkenin tahribi o derecelere varmıştır ki, (ister istemez) ilerlememiz, *sosyalizme doğru* ilerlememiz *gereklidir*. Yoksa gerçek bir ilerleme kaydetmek, savaşın tükettiği ülkeyi kurtarmak, emekçilerin ve sömürülenlerin acılarını *dindirmek olanaksız* olur. Her şey, bizim önceden söylediğimiz gibi gelişti. Devrimin izlediği yol, düşüncemizin doğruluğunu tanıtladı. *İlkönce* "bütün" köylüyle birlikte monarşiye karşı büyük toprak sahiplerine karşı, feodaliteye karşı (bu durumda devrim, bir burjuva devrimi, bir burjuva demokratik devrim olarak kalır). *Sonra da*, yoksul köylülükle birlikte, yarı-proleterlerle birlikte, bütün sömürülenlerle birlikte, *zengin köylüler, kulaklar, spekülatörler* (*) dahil *kapitalizme karşı*; ve bu kez devrim artık *sosyalist* bir devrimdir." (*Proletarya Devrimi ve Dönek Kautsky*, s.XXIII, s.391, Rusça.)

Gördüğünüz gibi Lenin, burjuva demokratik devriminin hazırlanma dönemindeki birinci stratejik slogan ile, Ekimin hazırlanma dönemindeki ikinci stratejik slogan arasındaki derin farkı bir çok kez belirtmiştir: birincisinde slogan, otokrasiye karşı *bütün köylülükle* birlikte; ikincisinde slogan, burjuvaziye karşı *yoksul köylülükle* birlikte.

Burjuva devrimin Ekimden sonra gelen bir dönem içinde sıralanmış olması, ve burjuva devrimi tamamladığımız ölçüde "bütün" köylülüğün bize karşı sevgi duymadan kalamamış olması olgusu, bu olgu, yukarıda da dediğim gibi Ekime doğru *yoksul köylülükle* birlikte yürüdüğümüzü ve Ekimde *yoksul köylülükle* birlikte yendiğimizi; kulakların direncine (ki onlar da köylüdür) ve orta köylülüğün kararsızlığına karşın, Ekimde *yoksul* köylülükle birlikte, burjuvazinin iktidarını devirdiğimizi ve (hedeflerinden biri burjuva devrimi tamamlamak olan) proletaryanın diktatörlüğünü kurduğumuzu söyleyen tezde en küçük bir değişiklik yapmamak.

Sanırın ki, durum açıktır.

(...)

Bolşevik, nº :7-8,
15 Nisan 1927

(*Sol yayınlar*ınca yayınlanan *Leninizmin Sorunları* kitabından alınmıştır. S.198-206)

(*) İtalikler benim. -J.St.

(**) V. İ.Lenin, *Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi*, Sol Yayınları, Ankara 1975, s.10-11. -Ed.

(***) V. İ.Lenin, *Nisan Tezleri ve Ekim Devrimi*, s.121-122. -Ed.

(*) İtalikler benim-J.St.

Ekim' in 9. sayısında yayınlanan ve proletaryanın devrimci sınıf mücadelesinde kültür ve sanatın önemini vurgulayan mektubunda Ahmet Can, " İşçi sınıfının bir üyesi olarak biliyorum ki, sanat ve edebiyat bir takım burjuva 'okumuşlar' ın tekelinde değildir. Pekala işçiler de sanatsal faaliyetlere katılabilir, katılmalıdırlar da", diyordu. Bu mektubuyla birlikte bize bazı şiirlerini ve oyun denemelerini de ileten yoldaş, konuyla ilgili Ekim'e yazılar yazacağını da bildirmişti.

"Kültür Cephesinde Sınıf Mücadelesi" başlıklı ilk yazısını, bir işçi olarak işçilere hitaben yazdığı kısa bir mektupla birlikte aldık. Mektubu yazının sunuşu olarak yayınlamayı daha uygun bulduk.

Kültür cephesinde sınıf mücadelesi

Ahmet Can

Bir işçi (şimdi işsiz) olarak tüm sınıf kardeşlerime şunları söylemek istiyorum: Kendimize güvenelim. Unutmayalım ki, kendi sınıf bilimimizi kavradığımızda çok bilgili gördüğümüz bir yığın insanın bilgisizliğini ya da bilgilerinin ıvır zıvır şeyler olduğunu göreceğiz. Onların bilgili görünmeleri gerçekten bilgili olmalarından ileri gelmiyor; tersine, bizim bilgisiz oluşumuz onları bilgili gibi görmemize neden oluyor.

Arkadaşlar! Hemen hergün gazetelerde, dergilerde, televizyonda, yolda, sokakta,fabrikada biz işçilere, emekçi halklarımıza yaşamı zehir eden kapitalistlerin ve onların sömürü sisteminin ürünü olan hırsızların, ahlaksızların, halk düşmanı ikiyüzlü politikacıların, rüşvetçilerin, eli kanlı generallerin komünistlere ve komünizme en azgınca saldırdıklarını okuruz, duyarız, dinleriz.Bu saldırıların amacını saldıranların kimliği açıklıyor. Bu saldırılar da gösteriyor ki, komünistler, rüşvetçilerin, hırsızların, ahlaksızların, halk düşmanı sahtekar politikacıların, eli kanlı generallerin can düşmanı, işçi sınıfının, ezilen emekçilerin dostudur.Onlar kendi gibi olanlara saldırmazlar.Demek ki yerimiz, komünistlerin yanı. Komünistlerden başka hiç kimse, hemen hemen hiç kimse nefret ettiğimiz tüm bu haksızlıklardan,sömürüden ve bunların toplamı olan kapitalist düzenden kurtuluş yolunu bize gösteren yok.

Arkadaşlar, kurtuluşumuzu istekler ve temenniler yazdırarak gerçekleştiremeyiz.Kurtulmak istiyorsak mücadele etmeyi göze almalıyız. Sade, etliye sütlüye karışmayan sıradan vatandaş değil; kendi sınıf çıkarlarımızın gerektirdiği vatandaş, devrimimizin vatandaşı olmalıyız. Başka seçeneğimiz yok!

Bizi soyup soğana çeviren patronların düzenini savunmayı bir kenara bırakalım. Bu düzene karşı en ufak bir iyi niyet bile besleyemeyiz.Patronla patronun sömürdüğü işçinin çıkarları aynı mıdır? Hangimiz aynı diyebiliriz? Burjuva soygun düzenini savunmamızı söyleyen herkes, adı ne olursa olsun bizleri enayi yerine koyuyor demektir.Burjuvazi ve onun eli kanlı bekçileri her türden politikacıları adeta alay ediyorlar. Örneğin, ekmek bile bulamayan emekçilere yabancı sigara karaborsasını kaldırdıklarını söyleyerek övünmeleri başka ne anlama gelir.

Bu sömürü baskı düzenini istemiyorsak, ne yapmalıyız? Karşılarına dikilmek zorunda mıyız, değil miyiz? Bunlar, kendimize sormak zorunda olduğumuz sorulardır.

*

SINIF MÜCADELESİNİN BİR PARÇASI OLARAK SINIF KÜLTÜRÜNÜ SINIFIN İÇİNDE YAYGINLAŞTIRMAK GÖREVİMİZ OLMALIDIR.

Özellikle son 10 yıldır Türkiye burjuvazisi, başta işçi sınıfı olmak üzere, düzen muhalifi ilerici güçleri yozlaştırmaya, devrimden caydırmaya yönelik propogandasını yaşamın her alanına yayarak olanca şiddetiyle sürdürmektedir. İlerici güçleri, komünistleri fiziki olarak yok ederek ya da kuşatma altında tutarak, toplumdan tecrit etmeyi ve böylece toplumu sürüleştirmeyi amaçlamaktadır.

Proletarya ve emekçi halka, Kürt halkına, gençliğe, özellikle de can düşmanı Marksizm-Leninizme karşı başlattığı bu çok yönlü saldırısını planlı ve kurnaz bir biçimde edebiyat ve sanat alanına da yaymıştır. Öteden beri solun "tekelinde" bilinen bu alanda da etkisini kurmaya çalışmıştır, Barbarlık, canilik ve iki yüzlülük, emek düşmanlığı bu alanda da ulaşabileceği en üst düzeye ulaştırılmıştır.Sinemasıyla, tiyatrosuyla, şiiriyle, müziğiyle, romanıyla, televizyonuyla, basınıyla dönekliğe övgüler yağdırarak, umutsuzluğu, bireyciliği, çaresizliği, nemelazımcılığı

alabildiğince yaygın bir tarzda işleyerek, toplumu tepeden tırnağa teslim olmaya zorlamaktadır.Öte yandan ileriye dönük, insanlığa dönük en ufak çabayı türlü bahanelerle bastırmaktadır.Yoksullara tanklarla adalet dağıtarak gücünü göstermektedir.

Burjuvazinin kendini tarih sahnesinden silecek olan sınıfı, proletaryayı düzen dışı mücadeleden alıkoyabilmek için şiddete başvurduğu bilinen bir gerçek.Ama o, şiddet yoluyla sindiremediği insanları hile ile, kültürel baskı ile ve daha yüzlerce yöntemle sindirmeye de çalışıyor.Proletaryaya karşı dış savaşla yetinmiyor; içten de savaşıyor. Proletaryayı, ezilen emekçileri uzun bir süre dipçik zoruyla sindirmenin mümkün olmadığını biliyor. Burjuvazi bu konuda yılların deneyimine sahip. Dipçik darbelerini, kültürel darbeleriyle tamamlamak istiyor. Bunun için, proletaryaya karşı çok yönlü, çok "renkli" savaşıyor.

Bu savaşın en güçlü olduğu alanlardan biri hiç şüphe yok ki, kültür alanıdır. Üstelik o bu alanda yalnız da değildir. Sanat ve edebiyatıyla kitleleri kendi istediği gibi şekillendirmekte ve böylece; dipçikle kıramadığı kafaların içine sızınayı amaçlamaktadır. Ulusal kültür, tarafsız, ideoloji dışı kültür safsatasıyla milyonlarca emekçiyi zehirliyor, uyuşturuyor. Emekçiyi, emekçinin kendisine karşı tarafsızlaştırıyor, alıklaştırıyor.

Proletaryaya karşı sürdürülen bu saldırılar da gösteriyor ki, kültür sınıf dışı değil, sınıfsal bir karektere sahip. Onun ideolojik bir içeriği ve buna bağlı olarak da politik-pratik bir amacı var. Kapitalist kültür kapitalist sömürünün emrinde olan kültürdür. Ulusal kültür çığırtkanlığı bu gerçeği karartmaz, tersine daha net bir şekilde açığa çıkarır. Çünkü, artık günümüz dünyasında burjuva ulus ve proleter ulus sözkonusudur.

Burjuvazi ve onun her türden uşaklarının ulusal kültürü (burjuva ulusun kültürünü), ulusal çıkarları (burjuva ulusun çıkarlarını) ön plana çıkarmasının pratikteki sonucu, proleter ulusun burjuva ulusa tabi duruma getirilmesini sağlamak içindir. Onlar bu safsatayla, sınıfsal çatışmayı uyutarak unutturmak istiyorlar. Bunu belli oranlarda gerçekleştirdeler de. Ama bu durum geçicidir. Onların sandığı gibi ilelebet sürüp gitmeyecektir. (Gelişen işçi hareketleri de bunun böyle olduğunu gösteriyor). Burjuvazinin bu alandaki başarısının en yakıcı örneği olarak Türkiye işçi sınıfının büyük bir çoğunluğunun Kürt ve Kıbrıs halklarının özgürlük mücadelesine karşı takındığı kayıtsız tavır gösterilebilir. Ki bu kayıtsızlık yalnızca Kıbrıs ve Kürt halklarının mücadelesine karşı kayıtsızlık değil; özü itibariyle Türkiye proletaryasının kendi sınıfsal çıkarlarına, kendi özgürlük istemlerine karşı da kayıtsızlık anlamına gelir.

İşçi sınıfına yöneltilen ideolojik-kültürel saldırılar çok yönlü ve çok çeşitlidir. Burjuvazi işçi sınıfına karşı yürüttüğü bu faaliyetlerinde yalnız başına değil "sol" içindeki işbirlikçileriyle, açık ya da gizli, dolaylı ya da dolaysız belli bir işbölümü esasına göre ortaklaşa hareket etmektedir. Toplumumuzda bunun sayısız kanıtları vardır. Bu işbirliğine girenler çoğu kez birbirine karşı "amansız" mücadele veriyorlarmış gibi görünebilmektedirler. Bu "mücadele" ister yumuşak ister "sert" olsun, amacı ve kapsamı bakımından, düzen içi mücadele olmaktan öteye gitmiyor. Ne var ki bu durum, onbinlerce emekçiyi, aydını, genç insanı derinden etkiliyor; düzene karşı olan yönlerini törpülüyor, ister istemez, çatışan bu güçler arasında ilerici gibi görünen, ama kendisini düzene karşı uysallaştıran, onların deyimiyle "medenileştiren" tarafın yanına itiyor.

Büyük ölçüde burjuvazinin doğrudan ya da dolaylı desteğiyle, burjuvaziden arta kalan "boşluğu" doldurma görevi kendilerine bahşedilen bu sözde aydınların, "solcu" kültürcülerin, sanat ve edebiyatçıların ve hatta çok "bilgili", yetkin üniversite çevrelerinin bugün için Türkiye'de yaptıkları ve yapmaya devam ettirdikleri şey, insanlarımızı baskı ve sömürünün kaynağı, çürümüşlüğün, ahlaksızlığın, haydutluğun, kısacası her türlü pisliğin kaynağı olan kapitalizme karşı mücadeleden alıkoymak, kişiliksizleştirmek, durumlarına ve kaderlerine razı edilgen ve uysal bir yığın haline getirmektir.

12 Eylül dönemi üniversiteleri bu rolü açıkça üstlenmişlerdir. Kendilerini bilimden yana, insanlıktan yana gösteren, "yüksek" bir kültürün gelişmesinin merkezine yalnız ve yalnız kendilerini koyan; özgürlüğün, demokrasinin en kararlı savunucuları olduklarını hayasızca ileri süren üniversite çevreleri; kişiliklerine tıpatıp uyan ikiyüzlülüğün, ahlaksızlığın, insanlık düşmanlığının en bayağı örneğini verdiler. Onlar ki, Türkiye ve Pakistan halklarının cellatlarına, azgın kitap düşmanlarına akademik ünvanlar verecek kadar alçaklaştılar! Onlar ki halk kanına, bilim kanına bulanmış faşist elleri öpmek için kuyruğa girdiler! Kendileri gibi davranmayanı reddeden, zalimlerin önünde boyun eğmeyen, bilimi savunan yüzlerce öğretim üyesinin işine son verdirmek için, onları generallere gammazladılar! Düzmece iftiralarla üniversitelerden atılmalarını sağladılar!

Yeryüzünde üniversiteleri bu kadar alçaltılmış kaç ülke vardır?

*

DEVRİMİ BOĞMAK, İŞÇİ SINIFININ ÜCRETLİ KÖLELİK STATÜSÜNÜ KORUMAK İÇİN KÜLTÜR KARMAŞASI BİLİNÇLİ BİR BİÇİMDE GELİŞTİRİLMEKTEDİR. SANAT VE EDEBİYATIYLA BURJUVAZİ, İŞÇİ SINIFINI ÇÖZMEYE, DAĞITMAYA BÜYÜK BİR ÖNEM VERMEKTE , HERŞEYİ ÇARPITMAKTADIR.

Günümüz dünyasında ve ülkemizde çarpıtılan konuların başında, barışçılık,hümanizm, tarafsızlık, iki düşman sınıf arasındaki çelişkilerin çözümü gibi şeyler gelmektedir. Bu çarpıtmaların esas amacı kapitalizmin ebediliğini göstermek ve kapitalist sömürüyü meşrulaştırmaktır. Barış ve hümanizm gibi çok duyarlı konuları sürekli gündemde tutarak işçi sınıfını ve ezilen emekçi halkları yıldırmak istemektedirler.

Hiç bir kötülük, insanlığın varlığına, yaşama hakkına yönelik hiç bir eylem kendini vareden şartlardan bağımsız, tek başına ele almamaz.Barış ve savaş sorunları da böyledir. Barışı mutlaklaştırmak aynı anda savaşı da mutlaklaştırmaktır. Varlıkları, sınıfsal farklılıklarından kaynaklanan toplumsal her olgu, (iyilik ve kötülük, ahlaklılık ve ahlaksızlık... vs. gibi) tek başına ele alındığında, belli bir sonuca götürmez insanları. İyilikten yana olmak, iyiliği yeryüzüne hakim kılmak, sınıflar arasındaki çatışmayı sonuna götürmekten geçer.

Devrimci proletarya daima barıştan yanadır. Bir şartla, kapitalist sınıfı altedecek savaşının üstünü örtmüyorsa, bu savaşı gündemden kaldırmıyorsa. Barış ihtiyacını ortadan kaldırmanın bir aracı olarak barışı savunur. Bu savaşı da ortadan kaldırmak demektir. Barışı sonsuz bir amaç edinmek, herşeyden önce insanlığı sonsuz belirsizlikler içinde debelenmeye terketmektir. İnsanlığı sürekli olarak savaş tehlikesiyle yüzyüze bırakmaktır. Mutlak barış hayalleri yaymak, insanlığın uyanıklığını kaybetmesine, elinin konunun bağlanmasına, böylece kurbanlık koyun gibi boğazlanmasına yardım etmektir.

Tutarlı bir savaş karşıtı olmak; savaşı savaşarak ortadan kaldırmakla eş anlamlıdır. Bu demektir ki , savaşın yalnız kendine değil; savaşı üreten toplumsal düzene karşı mücadele gerçek bir barışseverin mücadelesinin özünü oluşturmalıdır. İnsanlıktan yana olmanın tek koşulu budur.Gerisi boşa balta sallamaktan başka bir şey değildir.

Bugün pasifistler, bir kısım burjuva ideologları ve revizyonistler, savaş karşıtlığını bir bütün olarak "sürdürerek" insanlığın bilincini bulandırmayı iş edinmişlerdir. Onlar bu anlayışlarıyla soygun savaşından yanadırlar. İnsanlığı büyük acılara boğan, gerileten, yıkıma uğratan kapitalist soygun savaşıyla, insanlığı ilerleten, yücelten proleter sınıf savaşlarını aynı kefeye koymaya büyük özen gösteriyorlar. Savaşlara bir bütün olarak karşı olmaları da bu anlama geliyor. Bir avuç bencil kapitalistin oburca isteklerinin en kanlı, en barbar en zalimane ifadesi olan kapitalist soygun savaşının, proletaryanın ve halkların haklı ve devrimci savaşıyla en ufak bir benzerliği var mıdır? Hangi sinsi ya da aptalca düşünce bu gerçeği kararabilir? Böyleleri kapitalist sınıfın insanlığı öğüten değirmenine su taşımış oluyorlar yalnızca.

*

KAPİTALİST DÜZENİN AYAKTA KALMASINI, YALNIZCA KAPİTALİST DESPOTLUĞA YORMAK KAPİTALİZMİN SONSUZLUĞUNU SAVUNMAK ANLAMINA GELİR

Bir avuç kapitalisttin milyonlarca emekçiyi sömürebilmesi için, biçimi ve şiddeti hangi oranda olursa olsun, sürekli olarak despotça davranmasını gerektirir.. Ancak kapitalizmi ayakta tutanın bir başına bu despotluk olduğunu ileri sürmek, kapitalizme karşı savaşı başlatmadan yitirmektir. Kapitalist sınıfın gücü (despotluk olarak da) son derece örgütlü olmasından gelmez; aynı zamanda proletaryanın örgütsüz, dağınık olması da ona bu gücü verir. Zaten, burjuvazinin tüm faaliyetlerinin odağını bu nokta oluşturur. Bu faaliyetlerini oldukça da çeşitli, tüm hayatı denetleyici bir tarzda ele alır. Kitleleri kaç numaralı deynekle döveceğini, kitlelerin o anki durumuna göre saptar. Bu tank da olur, "demokrasi" de olur; kültür de olur, barışçılık da olur. Burda önemli olan yöntemlerin çok çeşitli olması değil; yöntemlerin aynı özden, burjuva soygun düzeninin ideolojisinden beslenmiş olmasıdır.

Burjuvazi hep sömüren, hep ezen durumda kalmak için hesaplı ve tutarlı hareket etmektedir. Herşeyi yerli yerine kullanmaktadır. Şiddetse şiddet, hile ise hile. İşçi sınıfının, varlığını tehdit edecek örgütlü seviyeye ulaşmasını engellemek için; siyasal, ekonomik, ideolojik baskıyı sürekli sıcak tutuyor. Ancak, gene onun bu baskıları sonucu kitlelerin demokratik

özlemleri gelişiyor. Burjuvazi tam da bu noktada, kültürel, sanatsal faaliyetlerini derinleştirerek, mücadeleye bir bütünlük kazandırıyor. Diğer kollarını da açarak işçi sınıfının boğazına, beynine saldırıyor. Koro halinde saldırıyor. Bu özlemleri düzenin sınırı içinde eritmeye çalışıyor.

*

Burjuvazi, tıpkı "barış" gibi, "hümanizm" temasından da yararlanır. O, insanlığı ezen, horlayan, aşağılayan kendi düzenine karşı yönelmeyen bir "hümanizm"den yanadır. Bu tür bir hümanizmi korumakla kalmaz, geliştirip tüm kafalara sokmaya da çalışır. Soyut hale getirilmiş bir "insanseverliği" kendi hizmetinde kullanır. Oysa gerçekte, kapitalizme karşı olunmadan gerçek anlamda bir insan sevgisine sahip olunamaz. İnsanların varlığını tehdit eden, insanlığı açlığa sefalete, boğazına kadar pisliğe gömen milyonlarcasını savaş alanlarında yok eden, milyonlarcasını kolsuz bacaksız yaşamaya mahküm eden kapitalizme karşı hem savaşmayacaksın; hem de kalkıp utanmadan tepeden tırnağa insan sevgisi ile dolu olduğunu söyleyeceksin. İnsanlığın başına tebelleş olan tüm belaların toplamı olan kapitalist düzene karşı savaşanlara hem çamur atacaksın hem de kalkıp barıştan yanayım, insanlıktan yanayım diyeceksin. İnsanlık mücadelesinden vazgeçen dönekleri, romanında, sinamanda, şiirinde yüceltecek sin, hem de kalkıp ben tarafsız sanatçıyım, tarafsız edebiyatçıyım diyeceksin.

Tarafsızlık yok. Tarafsızım demek bal gibi taraf tutmaktır. Bir kere tarafsızlık şiarı ile ortaya çıktınmıydı, bu böyledir. Domuzla insan arasında süren kavgada, insanla birlik olup domuza karşı dövüşmemek domuzun tarafını tutmaktır. Tarafsız, sanat ve edebiyat yaygarası da aynı işlevi görür, üstelik kişinin tarafsız olmasından daha tehlikeli bir biçimde , okuyan, izleyen insanın gerçeği görmesini engelleyerek.

Bugün, ülkemiz sanat ve edebiyatına egemen olan yan, yılgın ve dönek çevrelerin ön plana çıkarılmasıdır. Cinli - perili romanlar, boyun eğmenin erdem sayıldığı filimler, "bağımsız" tavrın, hayatın" olduğu gibi" sunulmasının örnekleri olarak gösterilmektedir. Peki o hayatın içinde direnen, baş eğmeyen her türlü alçaklığa karşı ölümü pahasına savaşan insanlar nerede? Üstelik bu sözde sanatçılar, tüm bunları , "solcu" görünerek sürü yerine koydukları emekçilerin gelişen siyasi eğilimlerine göre ayarlayarak yapmakta ve böylece etkili olmaktalar. İlerici, demokrat, hatta sosyalist maskeli bu hainlerin maskesini düşürmek, kitleler üstünde etki kurmalarını engellemek için; proleter sanat ve edebiyatı etkili bir silah olarak kullanmak zorundayız.

*

BURJUVAZİNİN CEPHESİNE YENİ KATILANLARIN İŞÇİ SINIFI VE EMEKÇİLERİ KANDIRMALARINA İZİN VERMEYELİM.

Proletaryaya, onun bilimi Marksizm-Leninizme karşı, sözde ilerici, demokrat, reformcu kültürcephesinin en etkin kanadını revizyonistler oluşturmaktadır. Bu grup, sanat ve edebiyat alanında, aydınlar içinde "yılların" verdiği yetki ve etkiye sahiptir. Tepeden inme yöntemlerle sendika aristokrasisi içinde de hatırı sayılır bir güçleri var. Onların bu güçleri geçici ve dağılmaya mahkümdur. Ancak, bu bizi, revizyonistlerin gücünü önemsememeye kadar götürmemelidir. Tersine, 12 Eylül terörünün teslim aldığı, bir kıyıya ittiği devrim kaçkınlarının bir çoğunu teorik olarak özellikle de anti-Stalinist kampanya temelinde (yarın fiili olacak) revizyonist çatı altında hızla toplamaya başlamaları, revizyonizmin, proleter sınıf mücadelesinin gündeminde uzun bir süre kalacağının, hem de şiddetli bir tarzda çatışarak kalacağının göstergesidir. Devrim dışına atılan bu artıklar, devrim kaçkını olduklarını gizlemek, orta yerde tek başlarına kalmamak, geçmişlerini "bilen" kitlelerin "onurlarını" incitici sorularına muhatap olmamak için sayılarını çoğaltmaya çalışıyorlar. Çevremizde bu faaliyetlere sık sık tanık olmaya başladık bile. Bu genel tavrın sanat ve edebiyata yansıması da oldukça zararlı bir hal almaya devam ediyor.

Devrimci sanatçıları, edebiyatçıları, revizyonist sanat ve edebiyatın saldırısından korumak, gelişmesini sağlamak önemle üstün de durulması gereken bir konudur artık. Sınıfın eğitilmesi, örgütlenmesi bu örgütlenmenin iç yaşamının düzenlenmesi bakımından taşıdığı önem, böyle bir oluşumun başlatılması görevini dayatıyor. Bu da biz komünistlerin ve bilinçli işçilerin bu alanda da çalışması anlamına gelir. Proletaryanın devrimci sınıf savaşının ve sosyalizmin özünü, şiirde, romanda, müzikte... işleyecek, işleyen insanlara yardımcı olacak hem proletaryanın devrimci sınıf savaşında kapitalistlerin cephesinden saldıranların maskesini düşürmeye katkıda bulunuruz, hem de, işçi sınıfına

ve emekçilere proletaryanın sınıf iktidarı ve sosyalizmden başka tüm yolların kendilerine tıkalı olduğunu gösterebiliriz.

Biz sosyalist sanat ve edebiyatı savunurken, kapitalist düzeni çeşitli boyutlarda kapitalistlere malzeme olmayacak biçimde tehşir eden düzen karşıtı emekçilerde belli bir birikimin oluşmasına yardımcı olan edebiyatçı ve sanatçıların yaptıklarını azımsamıyoruz. Tersine onları yüreklendirmek, daha ileriye gitmelerini teşvik etmek istiyoruz. Bu arada, olduklarından fazla da görmüyoruz.

Proleter kültür mücadelesi burjuva egemenliği altında tam anlamıyla gelişerek, egemen kültür durumuna yükselemez. Proleter kültürü tam olarak sosyalizmi gerçekleştirir. Ancak, bu doğru ilkeden yola çıkarak sınıf mücadelesinin bir parçası olan proleter kültür, sanat ve edebiyat mücadelesinden vazgeçmek emekçileri ve proletaryayı burjuvazinin etki alanında bırakmak da haklı gösterilemez.

*

SONUÇ OLARAK BURJUVA KÜLTÜRÜ, BURJUVA KOKUŞMUŞLUĞUNUN BİR ÖZETİDİR.

Burjuvazi toplumsal yaşamın öteki alanlarında olduğu gibi kültür sanat alanında da, eskiyi, kokuşmuşluğu, çözülmekte olanı temsil ediyor. İşçi sınıfına, daha geniş anlamda insanlığa verecek hiç bir şeyinin olmaması bir yana, insanlığın gelişmesinin önünde ayak bağı olduğu, yine burjuvazinin kendi eylemleriyle kanıtlanmaktadır. O, bu karekterinden ötürü toplumun entellektüel ihtiyacını yanıtlıyamıyor, tam bir keşmekeşin içinde debelenip duruyor. Binbir çabayla bulduğu "taze" kanlar da onu canlı, hareketli, genç kılmaya yetmiyor.

Ancak burjuvazinin kitleler üstünde yüzlerce biçime bürünmüş etkisini; bu etkiyi genişleterek geliştirmede oldukça güçlü olanaklara sahip olmasını; bu sayede geniş bir emekçi kitlesinin kendi dünya görüşünün ekseni etrafında biçimlendirişi daha da yoğunlaşarak önemini korumaya devam ediyor. O, kendi çürümüşlüğünü insanların beynine taşıyarak toplumsal bilincin edinilmesini ya zorlaştırıyor, ya da toplumsal bilinci, toplumsal hareket etme gereksinimini "çürüterek" çözmeye çalışıyor. Şiddet, hile, engel, karışıklık! Burjuvazi bunlardan tümünü kullanmaktan bir saniye bile geri durmuyor.

Burjuvazinin işçi sınıfına ve ülkemiz emekçi halklarına karşı yönettiği ve yönelttiği bu gerici, yobaz, şoven, faşist kültüre karşı savaşmadan, bu kültürün kitleleri etkilemesinin ve yönlendirmesinin açtığı tahribatı, en aza indirmeden sınıfı ve emekçileri devrim davasına kazanmamız oldukça güçleşecektir. Devrimci kültür ve sanatetkinliklerinin örgütlenmesi görevini yerine getirmeliyiz. Bu konuda belli uğraşları olan Ekim taraftarlarına büyük iş düşüyor. Bu görevin en önemli yanını, sınıf mücadelesinin canlı pratiğinde aktif yer alarak, sınıfa Marksist-Leninist öğretiyi öğretmek için gösterilen çaba oluşturacakdır. Marksist-Leninist sloganları tekrarlamak, bu uğraşta başarılı olmamıza yetmeyecektir. Bir komünist, sınıf bilinçli bir işçi, insanlığın yarattığı bilgileri özümseyerek o bilgileri ve hayatı eleştirel bir şekilde süzgeçten geçirerek yoluna devam etmelidir. Aksi halde bir çok olumlu şeyi burjuvaziye hiç de haketmediği halde teslim etmiş oluruz.

Kültür, sanat alanında, ülkemizde yaşayan karmaşayı pratiği ile de ele almayı bir başka yazıya bırakıyor, Lenin'in şu sözleri ile yazıma son veriyorum: *"Bir komünist önemli ve çetin bir yığın işi gözönünde bulundurmaksızın ve eleştirel olarak incelenmesi gereken olguları anlamaksızın, edindiği kalıplaşmış vargılar yüzünden komünistliği ile övünüp durursa, gerçekten acınası bir komünist olur."* (*Din Üstüne*, s.50, Başak Yayınları)

16 Ekim 1988
ANKARA

Suriye Kürtleri...

(Başlarafı s.29'da)

Filistin hareketi, Lübnan'da Kürtlerin durumuna bakışınız nedir?

FKÖ bölgede devrimci bir rol oynuyor. Bizim de parti olarak FKÖ ile ilişkilerimiz mevcuttur. Bize büyük yardımları dokundu. Kürtlerle Arapların ilişkileri Selahaddini Eyyubi'den başlıyor... Kudüs henüz kurtarılmamıştır... Filistin güçleri Kürt meselesine ilişkin düşüncelerini açıkça ortaya koymuşlardır.

Lübnan Kürdistan'ın bir parçası değil, bir Arap ülkesidir. Kürt sorununun çözümü Lübnan'da demokrasi mücadelesine bağlıdır. Lübnanlı güçlerin (Canpolat-Filistinliler vd.) Kürt hareketine büyük yardımları dokundu. Arap halkı stratejik dostumuzdur.

Eylül 1988· Stockholm
F.BAWER

Teorinin önemi

R.Genç

"Devrimci teori olmadan devrimci hareket olmaz" düşüncesinin Lenin tarafından önemle vurgulandığı bilinmektedir. Evet, Marksizm-Leninizmin teorisi olmadan ne gerçekten devrimci bir işçi hareketi, ne de proletaryanın devrimci sınıf partisi varolabilir.

"Komünist Manifesto" (1848) yayımlanmadan önce de değişik türden işçi dernekleri bulunmaktaydı. Ama bunlar ne tür örgütlenmelerdi? Bunlar en iyi biçimi ile iş zamanı, düşük ücret ve diğer kötü çalışma koşullarının düzeltilmesi için mücadele eden,ama işçi sınıfının her türlü sömürü ve baskıdan kurtarma yolunu seçmeyen ve bu amacı gütmeyen dar, çoğu yöresel sendika ve meslek dernekleriydi.

Teori olmadan da işçi yoksulluğunu, sermaye sahibinin sömürü boyunduruğunu ve baskısını hisseder. Buna başkaldırır ve bireyin fabrika sahibine karşı mücadelesinin kudretsizliğinin farkına da varabilir. İşçiler hayat tecrübelerinden, meslek arkadaşları ile dayanışma, biraraya gelme ve birlikte mücadele etme zorunluluğunu da öğrenirler. Onlar kapitaliste karşı iş süresinin kısaltılması ve ücretlerin düzeltilmesi için grev silahını kullanmasını da öğrenirler Fakat mücadele ile elde edilen; çalışma süresinin kısaltılması 16 saatten 12, 10 veya 8 saate düşürülmesi, ücretlerin düzeltilmesi, sömürü ilişkisini, işçi ile kapitalist arasındaki ilişkiyi ortadan kaldırmaz. Olsa olsa geçici olarak sömürü derecesini hafifletir.

İşçi hareketi bu düzeyde kaldığı sürece kapitalizme karşı bir sistem olarak savaşmaz. Bu düzeydeki işçi hareketi ancak kapitalist ilişkiler çerçevesinde işçiyi işgücünün bir satıcısı olarak savunur ve korumaya çalışır.

Proletaryanın bir sınıf olarak ortaya çıkışıyla birlikte, sınıf mücadelesinin ilkel, ilk biçimleri de onunla doğdu. Bu aşamada henüz "kendiliğinden bir sınıf"tır o.

Fakat "kendisi için bir sınıf" olmak (yani, sınıf olarak konumunun, gücünün, çıkarlarının ve tarihsel görevlerinin bilincinde olmak ve ona uygun davranmak) bağımsız bir sınıf kimliği kazanmak, kendi bağımsız sınıf örgütlenmesini gerçekleştirebilmek için, devrimci ve bilimsel bir teorinin yardımına ve yol göstericiliğine ihtiyacı vardır.

Bağımsız bir güç olmak için işçi sınıfı burjuva-kapitalist toplumun ideolojik egemenliğinin dışına çıkmak, eski zincirleri, gerici dünya görüşlerini ve tarih anlayışlarını parçalayıp, kendi dünya görüşüne ve tarih anlayışına sahip olmak zorundadır. Bu da dünya görüşü olarak diyalektik ve tarihsel materyalizm ve smıf partisinin tarih anlayışıdır.

İnsanın insan tarafından sömürüsünü yoketmek için, proletarya kitlelerin burjuva-kapitalist mülkiyet ve üretim ilişkilerinden kaynaklanan yoksulluğunun nedenlerini bilmek, bunun bilinci ile hareket etmek zorundadır. Bu anlamda o kendi ekonomi-politiğine sahip olmalıdır.

Belirsiz bir yöne yürümemek için, devrimci proletarya, toplumsal gelişmenin hareket yönünün bilincinde olmalıdır. Yani toplumsal gelişmenin ve sınıf mücadelesinin yasalarını kavramak ve buna uygun davranmak zorundadır. Bu aynı zamanda bağımsız bir güç olarak hareket edebilmenin ilk koşuludur da. Dolayısıyla proletarya, bilimsel sosyalizmin öğretisiyle silahlanmakla yükümlüdür.

Devrimci ve bilimsel bir teori olmadan proletaryanın devrimci sınıf örgütü, partisi, sosyalizm için başarılı bir mücadelesi de olamaz. Teori, proletaryanın kapitalizmin mezar kazıcısı olarak tarihsel misyonunu bilinçle yerine getirebilmesi için, ilk ve temel koşuldur.

Fakat teorinin kapsamı bununla sınırlı değildir. İşçi sınıfının mücadelesi değişik ülkelerde farklı durum ve koşullarda cereyan eder, farklı gelişme süreçlerinden geçer. Bu süreçlerde proletaryanın görevleri, mücadele yol ve biçimleri farklı ifadeler kazanır. Bu da somut nesnel toplumsal koşulların farklılığından ileri gelir. Bu anlamda, teori, farklı ülkeleri, işçi sınıfı mücadelesinin değişen koşullarını, buna uygun olarak farklı görevleri ve mücadele biçimlerini, canlı hayattaki tüm gelişmeleri gözetmek zorundadır. Teori formüller yığını değildir. O Marksist ustaların söylediklerinin tekrarlaması da değildir. Ancak gerçek hayattan beslenen, toplumsal gelişmenin ve sınıf mücadelesinin yönünü bilimsel bir temelde açıklayan bir teori, sınıfa politik mücadelede doğru bir temelde hareket etmenin olanaklarını sağlar. Teori, durgunluk tanımayan toplumsal hayatın bütün yönlerini kapsamak, toplumsal ilerlemeyi, bilimsel gelişmeleri sınıf mücadelesinin yeni tecrübelerini kavrayıp geliştirmekle de yükümlüdür.

Teori ve Pratik

Teori gerçek gücünü, devrimci pratikle bağlantılı, onun bölünmez bir parçası olarak kaldığı zaman kazanır. Teori ve pratik içiçe bir bütün oluşturur. Teorinin pratikle ilişkisi karşılıklıdır; yani, ikisi bir ilişki, bir bütünlük oluştururlar. Teorinin maddi temeli gerçek hayat, pratiktir. "Düşünsel gelişmeyi sadece düşünceden açıklamak", idealist felsefenin ve metafizik düşünce sisteminin temelini oluşturur. İnsan doğa yasalarını doğayla olan aktif ilişkisi dışında başka bir şeyle tanımaz. İnsan, doğa yasalarını, doğa ile olan ilişkisi, iş süreci içerisinde, başka bir deyişle, pratik eylemle algılar. Bu anlamda, nasıl ki tekniksiz, endüstrisiz, deneysiz doğa bilimleri olmazsa, aynı şekilde, aktif, etkin sınıf mücadelesi pratiği olmadan, gerçek toplum bilimi, Marksizm-Leninizmin teorisi de olamaz.

Sınıf mücadelesinin pratiği teoriye sürekli yeni sorular yöneltir. Bu sorulara doğru cevap nasıl bulunur? En kapsamlı tarih ve edebiyat bilgisi dahi (önemli olmasına rağmen) bu sorulara cevap veremez. Cevap gerçek hayatta, pratikte aranmak zorundadır. Önderler, "teorisyenler", pratikten Lenin ve Stalin'in defalarca vurguladığı gibi, kitle mücadelelerinden öğrenmelidirler. İşçi hareketinin bütün tecrübeleri doğru bir şekilde öğrenilmelidir. Ancak enternasyonal işçi hareketinin tecrübelerinden öğrenilerek teoriyi yaratıcı bir tarzda geliştirme olanağı bulunur.

Bilimsel sosyalizmin ustaları bu açıdan örnektir. Onlar teori ve pratik bütünlüğüne, söz ve eylem birliğine, şaşmaz bir hassasiyet göstermişlerdir. Oda bilgisi, büyük boş soyutlamalar onlara yabancıdır... Onları büyük tarihi kişilikler yapan şey, canlı pratik mücadeleye katılmaları, olayları ve gelişmeleri bilimsel bir açıklıkla irdelemeleri, bütün dikkatleri gelişmenin esas yönüne çekmeleri, proletaryaya yol göstermeleriydi. Onlar büyük devrimci ve birer pratikçiydiler. Geniş teorik bilgileri pratiği kavramaya olanak sağlarken, canlı pratik mücadeleye katılmaları onları yaratıcı birer teorisyen yapmaktaydı. Onların bütün eserleri teori ve pratiğin, sözün ve eylemin canlı birliğini gösteriyor. Bu son nokta işçi sınıfı hareketi açısından büyük öneme sahiptir. Teori ve pratik arasındaki büyük uçurum II.Enterasyonal partilerinin en temel özellikleriydi. Bu partiler büyüme sürecinde devrimi, proletarya diktatörlüğünü ve proletaryanın devrimci eğitimini bir kenara bıraktılar. Bütünlüklü devrimci teori yerine, çelişkilerle dolu birbiriyle ilintisi, canlı devrimci mücadeleden uzak, bir dogmalar yığınıydı onların teorisi. Ağızlarından Marksizmi hiç düşürmezlerdi ama, onu somutlaştırmak sınıf mücadelesinin ilişkilerine uyarlamak onlara yabancıydı. Teori ve pratiğin birliği yerine aralarındaki uçurum, söz ve eylem arasındaki çelişki karakteristik bir özellikti. Onlar teoriyi pratikten bağımsız öğretiyorlardı.

Teori ve pratik arasında birlik ve tutarlılığa Türkiye sol hareketi saflarında da nadir rastlanır. Pratik hayatın, 12 Eylül yenilgisinin ortaya çıkardığı gerçeklerin zorlamasıyla, bazı örgütlerin, "programımıza uygun davranmadık" vb. gibi sözleri, II.Enternasyonalin bu çok bilinen temel oportünist zaafının itirafıdır aslında.

Teoride uyanıklık

Teori doğru kavrandığında, en karmaşık durumda bile eylemin yönüne ışık tutar, yol gösterir. Öte yandan teori, sınıf düşmanına ve sapmalara karşı en keskin silahtır da. Bu da teorinin saflığının korunmasını şart koşar. Teorik cephede uyanıklık, Marksist-Leninist teorinin yabancı ideolojilerin etkisinden korunması, Leninist bir partinin en önemli özelliğini oluşturuyor. Bolşevik partisinin tarihi, bu açıdan, Marksist-Leninist teorinin saflığını korumak çabası ve her türden oportünizme karşı uzlaşmaz mücadele oluşturur. Marksist-Leninist teori gerçektir ve bir bütün oluşturur. Teori üzerinde hiçbir zaman herhangi biçimide tavizkar davranıp uzlaşma yapılamaz. Bu bir ilke sorunudur. Bu yönde olumsuz bir davranış yalnızca sınıfa zarar verir. M-L ustalarının bütün yapıtları teoride ilkeli tutumun, uzlaşmaz mücadelenin örnekleri ile doludur. Onların bu cephedeki mücadelelerini örnek almak, Marksist-Leninist teorinin canlı maddi bir güç olarak kalmasının gereği ve koşuludur.

*

Dört devlet tarafından parçalanmış Kürdistan halkının bir bölümünü de Suriye Kürtleri oluşturuyor. Ama Suriye Kürtleri bizde pek az bilinmektedir.
İsveç'te yayınlanan haftalık Kürdistan Press gazetesi geçtiğimiz ay Suriye Kürtleri Halkın Birliği Partisi (Hevgirtina Gel) Genel Sekreteri Salah Bedrettin ile yaptığı bir röportajı 3 Kasım 1988 tarihli 46(17). sayısında yayınladı.
Röportajı gerek Suriye Kürtleri hakkında içerdiği bilgiler, gerekse Kürt ulusal sorununa yaklaşımı bakımından ilgi çekici bulduğumuzdan okuyucularımıza aynen sunuyoruz. Başlık tarafımızdan konmuştur.

SURİYE KÜRTLERİ HALKIN BİRLİĞİ PARTİSİ GENEL SEKRETERİ SALAH BEDRETTİN:

"KÜRT ULUSAL GÜÇLERİ 1975'TEN GEREKLİ DERSLERİ ÇIKARMALIYDILAR"

Partinizin kuruluşu, programı ve çalışmalarını anlatır mısınız?

Suriye Kürtleri arasında parti kurma çalışmaları 1957'de başladı. Bu çalışmaların sonucu olarak Suriye Kürdistan Demokrat Partisi kuruldu. Parti, milli bir parti idi. Tüm sınıf ve tabakaları kapsıyordu. Bu dönemde, partide Kürt burjuvazisinin ideolojik-politik etkinliği vardı. Parti, Kürt burjuvazisinin gölgesinde idi.

1961'de, Suriye'de geniş operasyonlar başladı. Devlet Kürtleri baskı altına aldı. S-KDP önderleri ve ileri kadrolarının çoğu tutuklanıp, askeri mahkemeye çıkarıldılar. O dönem zindanda tartışmalarımızın başında şunlar geliyordu: Mahkemelerde savunma yapacak mıyız, partiyi ve programını savunacak mıyız?

Tabii, partiyi ve programını askeri mahkemelerde savunmanın cezası oldukça ağırdı. Sonuç olarak iki temel eğilim ortaya çıktı. Bugün biz, o eğilimleri sağ ve sol diye adlandırabiliriz. Yönetim, sağ kesimin elinde idi. Onlar, izlenen politikayı istedikleri gibi saptayıp sürdürüyorlardı. Bizim tartışmalarımızda, ilk kez ulusal sorun ile sınıfsal sorun ortaya çıktı ve emekçilerin uyanışı, ayağa kalkışıyla tartışmaların önemi arttı.

Parti önderliğinin sağ kanadı, çalışmaları gevşetip durdurmaya başladı. Suriye devleti ile daha iyi ilişkiler kurmaya başladı.

Tartışamalar da buna uyarlı olarak yoğunlaştı. Ve biz 5.Kongreye gittik. 1965'de yapılan 5. Kongre'de Kürt hareketinde belki de ilk kez sol bir güç ortaya çıktı. Sol gücün ortaya koyduğu temel tez ise şuydu: *ulusal sorun ile sınıfsal sorun, Kürdistan devriminde içiçe geçmiştir. Bu iki sorun kopmaz bağlarla birbirine bağlıdır.*

Sağ eğilim ise, *"Bizim için Suriye hükümet ve devlet yönetiminde kimin olduğu önemli değildir. İster burjuvazi, ister başka bir güç iktidarda olsun. Bu Kürtlerin sorunu değildir"* diyordu. Bu sağ anlayış, 5.Kongre'de açıkça ortaya çıktı ve yanlışlığı da görüldü. Çünkü Suriye'de olup biten her şey Kürt halkını etkiler. Zaten Kürt sorunu, Suriye'de demokrasi meselesine bağlı olarak ele alınmak zorundadır.

Partideki sol kanadın Irak Kürt milli hareketine bakış tarzı da, sağ kanattan bütünü ile farklı idi. Biz Parti ve hareket içinde sağ eğilime karşı çıkıyor onların ilkel mantığını eleştiriyorduk...

1973 yapılan kongrede biz Marksizmi partinin resmi çizgisi haline getirdik. Daha önce ise, faaliyetlerimiz genel olarak ilerici ve sol bir çizgide idi.

Partimizin ayrıca 10 yıldır hazırladığı bir cephe programı var. Bu program Suriye'deki tüm Kürt örgütlerini birleşmesini öneriyor. Ayrıca, bir programımız da tüm parçalardaki güçlerin birliğini içeren ulusal demokratik cephenin kurulmasına ilişkindir.

Bugün 3 Kürt örgütü cephe örgütlenmesi prensiplerine uygun olarak yayana gelip güçlerini birleştirmiştir. Oluşturulan yapı içinde (Hevkari) güç ve işbirliği sürmektedir. Birlik dışındaki güçlerle de ilişkilerimiz vardır.

Hevkari içindeki diğer örgütler hangi örgütlerdir?

Suriye Kürtleri Demokrat Partisi, Suriye Kürtleri Sol Partisi ve bizim partimiz.

Yalnız şunu belirtmek isterim: Suriye Kürt hareketinin kendine özgü çalışmaları var. Örneğin, bizim çalışmamız politiktir, kitleseldir. Ancak, askeri faaliyetlerimiz yoktur. Koşullarımız buna elvermiyor.

Suriye ilerici güçleri, Arap demokratları ile ilişkilerimiz var. Çalışmalarımız onlara güven verdi. Şimdi, onlar da Kürt meselesinde daha ileri adımlar atma durumuna gelmişlerdir. Kürt sorununu programlarına aldılar. Kendi kaderini tayin hakkı ilkesini savunuyorlar. Bunlardan bir kısmı ise açıkça, Suriye'de Kürt halkı kendi kaderini kendisi tayin edecektir diyor.

Bunların yanında sağcı, gerici güçler de var. Bu gerici Arap güçleri Kürt meselesini kabul etmiyorlardı. Halen de öyledir.

Suriye rejimine gelince, rejim, Suriye'deki Kürtlerin varlığını reddediyor. Suriye Anayasası'nda Kürtlerle ilgili bir madde yoktur. Buna dayanarak Kürt halkının ulusal demokratik hakları var sayılmıyor, yasaklanmıştır.

Suriye'de Kürtlerin haklarını ve varlıklarını koruyup geliştirmeleri Suriye hükümetinin rızası ve isteği ile olmamıştır. Örneğin, Newroz'un kutlanması... Suriye Newroz'un kutlanmasını istemez. Aksilik çıkarır. Engellemek ister. Ama, Kürtler Newroz'u kutluyorlar. Hem de büyük bir coşku ile.

Özet olarak şunu belirtmek isterim: Suriye'de Kürtler hem ulus olarak reddedilmektedir, hem de Kürtlerin politik, sosyal ve kültürel faaliyetleri yasaklanmaktadır. Ne var ki, bu gün şartlar Suriye'yi Kürtlerle ilgili nazik bir politika sürdürmeye mecbur etmiştir. Suriye'nin Kürtlere yaklaşımı gerek bölgesel ve gerekse kendi iç sorunlarından dolayı geçici ve taktik bir yaklaşımdır.

Biz Suriye'de Kürtlerin 1,5 milyon nüfuslu bir ulus olduğunu söylüyoruz. Bu da Suriye nüfusunun %12'si demektir. Biz, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkına sahip olduğunu savunuyoruz. Onlar, öz ülkelerinde yaşıyorlar.

Partimiz 6.Kongre'de şunu tespit etti: Suriye'de Kürt ulusu kendi kaderini tayin etmelidir. Bu ilke bir prensip sorunudur. Yalnızca ayrılıp bağımsız devlet kurma biçiminde yorumlamıyoruz. Bu mutlak değil. Kendi kaderimizi biz, halkımızın da onayı ile Suriye ile birlikte eşit, kardeşçe ve demokratik koşullarda birlikte ve ortak yaşayarak da tayin edebiliriz.

Bu da halk güçlerinin birliğine, Suriye ilerici güçleri ile ittifak ve dayanışmaya, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki ulusal kurtuluş mücadelesi ile kenetlenmeye bağlıdır.

Mücadelemizin iki yanı var. Biri, Suriye'de ulusal demokratik mücadelemiz, diğeri ise ülkemiz Kürdistan çapındaki ulusal kurtuluş ve birlik mücadelesidir.

Bugün Suriye'de kapitalist ilişkiler vardır. Suriyeli bazı politik güçler *"Suriye'nin kapitalist olmayan yoldan sosyalizme geçtiğini"* savunuyor, diğer bazı güçler ise, *"Sosyalizm sürecinde" olduğunu söylüyorlar.* Biz bu görüşleri doğru bulmuyoruz. Bugün Suriye'de yönetimi elinde bulunduran güç bürokratik burjuvazidir. Tabi, ordu da bunun bir parçasını oluşturuyor. Dolayısı ile Suriye Kürtlerinin mücadelesi çetindir. Suriye devletinin örgüt, yönetici ve kadrolarını yakalayıp öldürdüğünü, ya da idam ettiğini görmüyoruz. Fakat devlet bu *esnek* politikası ile ulusal hareketimizi parçalamak, ezmek istiyor. Partimiz üyeleri sık sık tutuklanıyor. Bu da, bizim hükümetin politikası ve planlarının birer uzantısı olmak istemeyişimizden kaynaklanıyor.

Suriye'nin Kürt Hareketi için özel sayılan bir konumu var. Bu bağlamda Kürt hareketinin Suriye'deki durumu nedir?

Bizce Kürdistan'ı paylaşan ve işgal eden dört devlet ulusal kurtuluş mücadelemize karşıdırlar. Ancak şunu da eklemek isterim, bu dört devletin konumu da aynı değildir. Aralarında farklılıklar vardır. Ancak Kürt sorununda bu dört devlet arasında açık ya da gizli ilişkiler her zaman vardır.

Son yıllarda Suriye, Irak Kürdistam'ndaki ulusal harekete omuz veriyor. Türkiye Kürdistam'ndaki ulusal kurtuluşa karşı da toleranslı davranıyor. Bizce Suriye'nin tavrı taktiktir. Suriye'nin stratejik olarak bir Kürdistan politikası yoktur. Kürdistan'ı paylaşan dört devlet arasında anlaşmazlık, çelişkiler vardır. Özellikle Suriye ile Irak arasındaki anlaşmazlık daha da serttir. Bu çelişki Suriye devleti ile Irak Kürdistanlı kardeşlerimiz arasında diyaloga neden oluyor. Biz, Irak ve Türkiye Kürdistanlı kardeş örgütlerimizin Suriye ile ilişkilerine, bu ilişkilerden yararlanmalarına karşı değiliz. Suriye'ye geldiklerinde de, başımızın ve gözümüzün üstünde yerleri vardır. Onlara yardımcı olmaya çalışır imkanlarımızı sunarız. Ancak, bu ilişkilere ilişkin düşüncelerimizi acı da gelse onlara söyleriz. Bu ilişkiler, Kürt hareketine zarar veriyor.

Suriye bölgede güçlü bir devlet olarak Arap, Filistin ve Lübnan meselesinde önemli bir rol oynuyor.

Biz, Suriye-ABD ilişkilerinde büyük ilerlemelerin olduğu, Suriye ve ABD'nin Lübnan ve Filistin sorununda ortak tavırları olduğu düşüncesindeyiz. Kürt meselesinde de aynı yaklaşım sözkonusudur.

Güney Kürdistan'daki mücadelenin son durumu hakkında bir değerlendirme yapar mısınız?

Şu soruyu sormak gerekir: Irak Kürt örgütlerinin son yenilgileri, şövenist Irak devletinin kimyasal silahlarla halkımıza saldırması, göç ve dağınıklık neden kaynaklanıyor? Biz, Irak devletinin Kürtlerin düşmanı olduğunu biliyoruz. Emperyalizmin ve gerici güçlerin de düşmanlarımız olduğunu biliyoruz. Peki bu yenilgi ve dağınıklığın oluşmasında Irak Kürt örgütlerinin payı ve sorumluluğu yok mudur? Bizce Kürt örgütleri sorumluluğu kendilerinde görmelidirler...

ABD ve Batı ne zaman Kürtlerin dostu olmuştur? Türk devleti ne zaman Kürtlerin dostu olmuştur? Bizce burada bir plan vardır. Bu plana göre, Kürt sorunu Afganistan sorunu haline getirilmeye çalışılmaktadır. Kürt hareketini, Pakistan'ın Afgan meselesinde olduğu gibi Türkiye'nin denetim ve kontrolü altında tutmak istiyorlar. Bazı Kürt çevrelerinin bu plan içinde roller oynadıklarına inanıyoruz. Bazı Kürt liderlerinin ABD'ye gidişlerinde Suriye'nin parmağı vardır. Bu planlanmıştır. Son gelişmeleri birbirinden ayırt edemeyiz.

Biz, dünya da ve bölgede bazı güçlerin bize yardım etmelerini olumlu buluyoruz. Fakat Suriye gibi 1,5 milyon Kürdün ulusal haklarını reddeden bir devlet nasıl olur da Kürdistan'ın diğer bir parçasındaki ulusal harekete yardımcı olur?

Irak ve Türkiye Kürdistanı ulusal güçlerinin Suriye bağlantıları hep olumsuz sonuç verdi. Yine de verecektir. Biz bu inançtayız. Kürt ulusal güçleri 1975'ten gerekli dersleri çıkarmalıydılar.

Irak Kürdistanı'ndaki son gelişmeler hepimize darbe vurmuştur. Kürtlere yönelik katliamların, göçlerin, saldırıların ve en son kimyasal silahların kullanılmasından dört işgalci devlet sorumludur. Biz, Irak Kürdistanı'ndaki halkımızın yanındayız. Ancak, ülkemizin bu parçasında şimdiye kadar sürdürülen politikaların uygulanışı, ilişkilerde aşırılık, dış güçlere dayanma, Irak'a karşı İran'a dayanma, ya da İran'a karşı Irak'a dayanma taktikleri Kürdistan ulusal hareketine hizmet etmedi. Tüm Kürdistanlı örgütler bu sorun üzerinde durmalıdırlar. Çünkü sorun, salt İran ve Irak Kürtlerinin sorunu değildir. Kürt sorunu bu iki devlet arasındaki bir çelişki ya da her iki devletin iç sorunu haline getirildi, getiriliyor...

Demin de belirttiğim gibi, Kürdistan'da uygulanmak istenen plan Kürt ulusal hareketinin devrimci özünü boşaltma amacı taşımaktadır. Bu planın arkasında ABD, Siyonizm ve Kürdistan'ı paçalayan dört devlet durmaktadır. Bu planla amaçlanan, Kürt-Arap kardeşliğini bozmak, Kürt ulusal hareketini bölge ilerici sosyalist güçlerinden uzaklaştırmaktır. Kürt hareketi, ABD ve Batı'nın bir parçası haline getirilmek isteniyor. Nitekim, son olarak Irak Kürtlerinin Türkiye'ye sığınmalarında Türkiye Kürtlerin dostu, demokrat ve insani bir devlet gibi sunuldu. Tüm bunlar planlı, programlı yapıldı, yapılıyor. Bence bu durumu derli toplu tartışmak gerekir.

Türkiye Kürdistanı'ndaki mücadeleyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Türkiye Kürdistanı çok önemli ve tayin edici bir rol oynuyor. Cunta öncesi çok olumlu gelişmeler oldu. Ulusal ve sınıfsal bilinç yayıldı, bu doğrultuda örgütlenmeler oldu. Örgütler genel olarak Marksist-Leninist eğilimler taşıyordu. 12 Eylül darbesi Türkiye Kürdistanı'ndaki var olan örgütlenmenin ne teorik ne de örgütsel olarak hazır olmadığını gösterdi. Örgütler kendilerini zor ve çetin koşullara hazırlamamışlardı. Türkiye Kürdistanı'nda ulusal demokratik mücadeleyi omuzlayacak sağlam ve geniş örgütlenmeler yaratılmalıdır. Ulusal Cephe oluşmalıdır. Avrupalılaşma eğilimleri, göçmenlik terk edilmelidir. Bölünme ve gruplaşmaların hiç bir olumlu yanı yoktur. Bu kadar bölünmenin hiçbir ideolojik politik gerekçesi yoktur.

PKK'nın Suriye'deki konumu hakkında bir değerlendirme yapar mısınız?

PKK'nın Suriye'de olup olmaması bizim için sorun değildir. Ancak, Suriye Kürt hareketini engellememesi, iç işlerine karışıp sorun çıkarmamasını istiyoruz. Bu sorunlar ulusal cephe ile çözümlenir. Suriye'de sadece PKK değil diğer güçler de vardır. Bunların Suriye polisinin (muhaberatının) denetim ve kontrolünde olmaları sevindirici bir durum değildir.

Özal, MİT dış temsilcileri, askeri istihbarat elemanları Suriye ile oturmuşlardır. Basına açıklanmayan Fırat suları, Ermeni sorunu, Kürt sorunu tartışılmıştır. Bunlar gizli belgelerde vardır.

SSCB'nin Kürt hareketi karşısındaki genel tavrını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sovyetler Birliği, Kürt halkının stratejik dostudur... Sovyetler Birliği'nde yaşayan Kürtlerin radyo yayını, gazete vb. kültürel hakları vardır.

(Devamı s.24'de)

SSCB'de anti-alkol kampanya!

Gorbaçov'un, ismiyle bağlantılı "perestroyka" ve "glasnost" politikasını uygulamaya çalışmasıyla birlikte, kronikleşen sorunlar ve toplumsal yozlaşmalar daha açık bir şekilde teslim edilir oldu. Ve bununla bereber Sovyetler'de en ciddi ve en önemli sorunlardan bir tanesinin de, milyonlarca insanı pençesine almış olan, yozlaşma ve toplumsal çürümenin en çarpıcı örneği alkolizm olduğu resmen ortaya kondu.

Örneğin Gorbaçov'un kendisi, 27 Ocak 1987'de SBKP MK Plenumu'na sunduğu raporda, içki düşkünküğünü ve uyuşturucu kullanımını şöyle yorumladı:

"... *Sosyal ahlaktaki yozlaşmanın göstergesi olarak içki düşkünlüğü artmış, uyuşturucu kullanma yaygınlaşmış, suç işleme artmıştır.*" (*Yenilenme ve Kadro Politikası*, s.17)

Şüphesiz doğru olan bu sözlerden sonra, Sovyetler'de bir anti-alkol kampanyası başlatıldı. Böyle bir kampanyadan amaç, sözkonusu sorunu tedavi etmek, çözmekti. Fakat böylesi toplumsal sorunlar, ancak ve ancak bu sorunların kaynağını kurutacak bir çabayla çözülebilir. Kampanyalar da ancak bu temel üzerinde bir anlam ifade eder. Ne var ki Gorbaçovcuların anti-alkol kampanyası hiç de sorunun köklü çözümünün amaç ve istemine dayanmıyordu. Bunu isteseler de yapamazlardı. Çünkü; onlar, Sovyetler'de alkolizmi yaygınlaştıran sürecin bir üst aşaması olarak, aynı toplumsal koşulları ülkede daha geniş temellerde kurmak çabalarıyla sahneye çıkmışlardı. Yani kapitalizmi yaygınlaştırmak. Bu nedenledir ki, çok geçmeden anti-alkol kampanyası, "sosyal ahlaktaki yozlaşmanın göstergeleri olarak içki düşkünlüğü ve uyuşturucu kullanma" alışkanlıklarını kaldırma kampanyası sona erdirildi. Ardından Gorbaçov'un bir danışmanı, anti-alkol kampanyasına son vermelerine rağmen, "hiçbir zaman içki düşkünlüğüne karşı savaşımdan vazgeçmeyeceklerini, ama bu alanda gerçekçi bir politika uygulamanın tam zamanı olduğu, yoksa perestroykanın ağır yaralar alabileceğini" söyledi.

İçki düşkünlüğünün toplumsal temeline ilişkin bir kaç söz söylemeden önce bir noktaya değinelim.

Gelişme ve ilerlemelerin, süreçlerin, politikaların, ekonomik biçimlerin vb. belirli bir mantığı ve yasaları vardır. Örneğin, eğer siz kapitalizm için savaşıyorsanız, bu savaşımda her ne kadar sözde genel olarak toplum ve insanlığa hizmet ettiğinizi iddia ederseniz edin, toplumda bir avuç zengin tabakaya hizmet için gerekli olan her türlü çare ve çabaya başvurmak zorundasınız ve sonuçlar da buna uygun olur. Kapitalizmi kurmaya çalışırken, kapitalizmin bizzat yarattığı sorunların ortadan kalkmasını beklemek veya bu sorunların doğmamasını istemek olmaz. Veya sonuçlardan bütün toplumun ve emekçilerin bir avuç kapitalistle aynı oranda menfaatlenmesini beklemek olmaz. Ütopyaya yer yoktur. Sovyetler'de perestroykanın yanısıra, anti-alkol kampanyası birbirine uymazdı, çünkü anti-alkol kampanyası belli kesimlerin çıkarlarıyla, kurulmak istenen yeni yapıyla çelişiyordu ve bu bazı yüzleri gizleyen bir maske idi ve atıldı. Çünkü bu kampanyayla beraber yeraltı alkol mafiası, 18 milyon hektolitre alkol üreterek, toplam devlet üretimini aşmış ve bu da devleti 60 milyar DM zarara sürüklemiştir. Anti-alkol kampanyasına son vermenin temel sebeplerinden biri de devletin uğradığı bu zararı önlemektir.

Bu gerçeklerin yanında Gorbaçov'un danışmanının, alkolizmle savaşımdan vazgeçmeyeceklerini ileri sürmesi boş bir laftır. Bir yandan alkolizmi doğuran toplumsal koşulları hazırlayacaksın, diğer yandan alkolizmle mücadele edeceksin. Bunun bir ütopya ve yalan olduğunu ispatlamaya gerek var mı?

Sovyetler'de yeraltı alkol mafiası öylesine güçlü ki, "Der Spiegel"in verdiği bilgilere göre 1987'de 500.000 dolayında illegal alkol üretimi yapan yer ortaya çıkarılmış ve bu 1986'dakilerin iki ve 1985'de ortaya çıkarılanların beş katına eşittir.(*)

Sovyetler'deki burjuva mantık ve muamelenin çok çarpıcı bir yanı da, savcıların, gizli alkol üretip bunu devletin tespit ettiği fiyatların yaklaşık beş katı (yaklaşık 50 Ruble) pahalı satan kaçakçıları (çoğunun araç ve gereçlerini elde tutmasına müsade ederek) 300 Ruble gibi bir cezaya çarptırmalarıdır.

Değinmek istediğimiz noktaya gelirsek: İçki düşkünlüğünün toplumsal temeli nedir? İnsanları içkide teselli aramaya iten koşullar nedir? Marks'tan beri biliyoruz ki, sosyal davranış ve düşünce, sosyal yaşam tarafından koşullandırılır. Bu sorunda da, ger-

çekçi bir çözüm istiyorsak tek tek alkolikleri suçlamak yerine, sayıları milyonları bulan bu insanların sosyal koşullarına bakmak, onları bu davranışa iten toplumsal yapıya bakmak gerekir. İçki düşkünlüğünü hazırlayan, insanları sarhoş eden, sorunlarının çözümünü alkolde aratan, insanların ihtiyaçlarını gidermeye yetenekli olmayan, başka bir ifadeyle üretici güçlerin gelişmesini engelleyen, bir yanda sefaleti ve bir yanda refahı biriktiren kapitalizmdir. Yoksul, ekonomik ve kişisel sorunları altında ezilen, kapitalizmin aptallaştırdığı insanların milyonlarla ifade edilen kesimleri, "çözüm" veya sorunları unutmanın bir yolu olarak alkole başvururlar ve bu illetin pençesinden bir daha zor kurtulurlar. Çünkü, insanların sorunlarını köklü ve esaslı çözümler getirmek, üretim araçlarını elinde tutan sınıfın çıkarlarına uygun düşmez. Toplumsal olan bu hastalıkla, sadece göstermelik bazı karar ve çabalarla, sorunun temel kaynağı sömürü sistemi ortadan kaldırılmadan "savaşırlar". İşçi sınıfının ve toplumun büyük bir kesiminin sırtından saltanatını geliştirip sermayesini büyüten burjuva sınıfın, sefaletin çukuruna ittikleri insanların sorunlarına çözüm getirme girişimleri için hiçbir sebepleri yoktur ve bu onların çıkarlarına ters düşer. Tersine insanlar daha fazla ve bilinçlice alkolün ve uyuşturucu kullanma alanına çekilir ve bu bataklığa sürüklenir. Bununla hem insanlar uyuşturulmuş olunurken, diğer yandan uyuşturucu ve alkol ticaretinden milyarlar vurulur.(**)

Sovyetler'de kapitalizmin daha geniş temellerde kurulmasıyla beraber, alkol düşkünlüğünde ve uyuşturucu kullanınada daha da artma olacaktır, çünkü bu sorunun kaynağı özel mülkiyettir, kapitalizmdir. Perstroykayla beraber, Sovyetler'deki 4,5 milyon alkoliğin sayısı ancak ikiye katlanır, başka bir şey olmaz.

Alkolizmin ortadan kaldırılması, onu doğuran kapitalizmi genişletmekle değil, onu ortadan kaldırmakla olur. Sosyalizmi kurmakla olur. Çünkü yalnızca sosyalizm özel mülkiyete ve sömürüye son verebilir, bununla beraber alkolizm dahil, bütün sorunlarını mezara gömer. Çünkü yalnızca sosyalizm insanların sorunlarına toplumsal açıdan eğilerek insanca yaşanan bir düzen getirebilir. Bunun yolu burjuvaziyi devirerek özel mülkiyeti ortadan kaldırmaktır. Eğer kapitalizmi kurmakla insanlık kurtulsa idi, alkolizm yokolsa idi, bugünkü kapitalist ülkelerde bu sorun olmayacaktı. Ama tarih ve hayat bunun tersini ispatlıyor. Sovyetlerde burjuva yozlaşmayla beraber alkolizm ve uyuşturucu kullanmanın doğması, bize kapitalizmi perestroykayla daha genişçe kurmayı değil, onu ortadan kaldırmak gerektiğini gösteriyor. Perestroyka Sovyetler'de daha fazla alkolik demektir.

K.Ağrı
Ekim 1988

(*) Der Spiegel, 3 Ekim 1988, Nr.40

(**) Nitekim, Gorbaçov'un 1987-Haziran MK Raporu'nda söylediği şu sözler, daha fazla kar amacıyla alkol üretiminin yaygınlaştırıldığını gösteriyor: *"Ve tabii ki, şarap ve sert içkilerin üretiminin ve satışının artırılması hiçbir şekilde haklı gösterilemez. Alkollü içkilerin satışından elde edilen vergi gelirleri 8. Beş Yıllık Plan döneminde 67 milyar Ruble iken 11. Beş Yıllık Plan döneminde 169 milyar Ruble'ya çıkmıştır."* (*Ekonominin Köklü Yenilenmesi*, s.49)

Teritoryal birlikler

(Baştarafı s.8'de)

keskin bir şekilde gelişeceğinin bilincindedir.

Burjuvazi, gelişmelerin bilincinde olarak yeni tedbirler alıyor, iç savaşa bütün gücüyle hazırlanıyor. Sınıf çıkarı açısından gerekeni yapıyor, şaşılacak bir yanı yok.

Önemli olan, tüm devrimci güçlerin, burjuvazinin daha şimdiden hazırlandığı geleceğin devrimci çatışmalarına, yığınları her bakımdan hazırlamak azami bilinç, çaba ve sorumluluğuna sahip olabilmeleridir.

Zafere kadar devrim

(Baştarafı s.32'de)

ve diplomasiye ağırlık vermekten değil, bugün taşla, sopayla direnen, yarın silahla direnecek olan Filistin halkının İsrail siyonizmini kendi topraklarından defetmesinden, bağımsızlık şiarını kendi topraklarında gerçek haline getirmesinden geçiyor.

Parola, "Zafere Kadar Devrim!" olmalıdır.

Yurtdışında cezaevleriyle dayanışma...

(Baştarafı s.7'de)

görevlerin bitmediğini, bitmeyeceğini, cezaevlerinde yeni ve toplu direnişlerin söz konuyu olacağını, olabileceğini belirterek tüm devrimci örgüt ve çevreleri bundan böyle daha duyarlı olmaya, ortak dayanışmada daha da istekli olmaya çağırıyoruz.

EKİM-YDÖ

Gerçek kurtuluş için:

Zafere kadar devrim!

Cezayir'de olağanüstü olarak toplanan Filistin Ulusal Konseyi 15 Kasımda Filistin devletinin kuruluşunu ilan etti. Bağımsız Filistin devletinin kuruluşunu Filistin halkı coşkuyla karşıladı. Şimdiye kadar 40'ı aşkın ülke Filistin devletini tanıdı.

Yıllardır vatanlarından kovulan, toprakları bölgenin gerici devletlerince bölünen, başta İsrail siyonistleri olmak üzere gericiliğin en vahşi saldırılarına hedef olan Filistinlilerin kendi bağımsız devletlerini ilanı, onların meşru haklarıdır ve bu hak kullanılmıştır. Filistin halkı, yıllardır emperyalizmin ileri karakolu olan İsrail devletine, bölge gericiliğine ve emperyalizme karşı sürdürdüğü kavga ile, proletarya ve halklar nezdinde haklı bir saygınlığa kavuşmuştur. Birinci yılını geride bırakan işgal bölgelerindeki militan başkaldırı, bu saygınlığı ve sempatiyi en üst düzeye çıkarmıştır.

Ne var ki, Filistinliler, yıllardır sürdürdükleri kavganın karşılığı olabilecek başarılara ulaşmada yetersiz kalmışlardır. Sürdürülen kavganın, çekilen acıların gösterilen fedakarlıkların boyutu ile kazanılan başarının boyutu hayli oransızdır. Filistin halkının önünde gerçek bir zafere ulaşmak için daha katedilmesi gereken uzun bir yol vardır.

Bu noktada önderliğin konumu ve rolü, izlenen politikaların niteliği ve isabeti tartışma gündemine gelmektedir. Bu açıdan, Filistin Ulusal Konseyi'nin aldığı kararlar neyi ifade ediyor?

Bağımsız devlet ilanında bulunarak Filistinliler kuşkusuz meşru haklarını kullandılar. Ürdün'ün 31 Temmuz-1988'de işgal altındaki bölgelerden hak talebinden vazgeçmesi ile birlikte, Filistinlilerin resmen devlet ilanında bulunmaları bir ölçüde zorunluluk haline gelmişti. Fakat bununla yetinilmedi, Birleşmiş Milletler kararları da tanınarak, siyonist İsrail devletinin varlığı dolaylı da olsa tanınmış oldu.

Kuşkusuz sorun, İsrail halkının bir devlet olarak örgütlenme hakkının meşruluğunu tanıyıp tanımamanın ötesindedir. İsrail siyonizmine karşı verilen savaşımın İsrail halkına karşı düşmanlığa vardırılması elbette onaylanamaz. Savaşımın hedefi İsrail halkı değil, İsrail siyonizmidir. Fakat Filistin Ulusal Konseyi'nin siyonist devleti tanıma kararı İsrail siyonizminin dünya çapında meşrulaşmasına yardım edecektir. Filistinliler karşılığında hiçbir şey kazanmadan açık bir taviz vermişlerdir. Oysa bugün taviz vermesi gereken birileri varsa, bu asla Filistinliler değildir. Filistinlilar, ancak "Zafere Kadar Devrim" şiarı etrafında birleşerek, bunun gereklerine uygun davranarak, gerçek bir zaferin yolunu açabilirler. FKÖ önderliği ise son yıllarda diplomasiye ağırlık veren bir politika izleyerek, emperyalistlerin, bölgedeki gerici devletlerin sözde "adalet" duygularına seslenerek, bu haklı ve onurlu kavgayı zaafa uğratmıştır. Son konsey toplantısında, Arafat'ın, konuşmasında yeni ABD Başkanı George Bush'tan "Filistinlilere hakkaniyetle davranmasını rica etmesi", bu zaafın tipik bir yansımasıdır.

1982 Lübnan yenilgisinin ardından FKÖ, önce dünyanın başka yerlerindeki İsrail hedeflerine, bugün ise işgal bölgeleri dışındaki alanlarda askeri eylem düzenlemekten vazgeçtiğini ilan etmiştir. 1985'de Achille Lauro gemisinin kaçırılması sırasında Mısır'da yapılan bir açıklamayla Arafat, "terörizmin her çeşidini kınadığını ve mahkum ettiğini" açıklamıştı. Son konsey toplantısında, sözkonusu açıklama resmi bildiriye de alınarak resmi politika olarak benimsendi. Böylece, emperyalistlere, gericilere FKÖ'nün barışçı bir yol izlediği güvencesi verilmeye çalışılıyor.

Emperyalistleri ve siyonistleri geriletecek olan, tek yanlı taviz politikası ve onların "hakkaniyeti"ne seslenme değil, her alanda uzlaşmaz bir savaşımın verilmesidir. Son Konsey toplantısından sonra bu gerçek bir kez daha ortaya çıkmıştır. ABD emperylizmi, FKÖ ile görüşme yapmak için önceleri, BM'nin 242 sayılı kararını kabul etmeyi şart koşuyordu. Bu karar benimsendikten sonra, bırakalım FKÖ'yü resmen tanımayı, Arafat'ın BM toplantısına katılması için vize bile vermeyerek emperyalizmin ne demek olduğunu bir kez daha ortaya koydu.

Taviz politikasının işgal altındaki Filistinlilerin İsrail siyonizmine baş kaldırdığı, taşla, sopayla ulusal hakları için direndiği bir dönemde uygulanmaya konması, FKÖ önderliğinin konumunu ve zaaflarını daha çarpıcı kılmıştır.

Onurlu bir zaferin yolu, uzlaşma

(Devamı s.31'de)